

BALKAN 2. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

KONGRE TAKVİMİ

Özetlerin gönderileceği son tarih: 6 Mayıs 2020
Tam metinlerin gönderileceği son tarih: 10 Mayıs 2020
Kongre kitabı yayın tarihi: 25 Mayıs 2020

Ayrıntılı Bilgi İçin: www.avrupakongre-

SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ ÖZET KİTABI

EDİTÖR:

DR. LEMAN KUZU

SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ ÖZET KİTABI

BALKAN ZİRVEİ
2. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
10 MAYIS 2020
EDİRNE

EDİTÖR:

DR. LEMAN KUZU

UBAK YAYINEVİ®

(TC. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YAYINEVİ RUHSAT NUMARASI : 2018/42945)
TÜRKİYE

avrupakongresi@gmail.com

www.ubak.org.tr

[https:// www.avrupakongresi.org](https://www.avrupakongresi.org)

Bu kitabın tüm hakları UBAK Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.
UBAK Publications – 2020 ©

Yayın Tarihi : 25 .05.2020

ISBN: 978-605-06766-1-7

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

BALKAN ZİRVESİ
2. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

10 MAYIS 2020
EDİRNE

DÜZENLEYEN KURUMU

UBAK Uluslararası Bilimler Akademisi
Derneği

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Kongre Başkanı: Doç. Dr. Dinara Fardeeva
Düzenleme Kurulu Başkanı: Doç. Dr. Ufuk Aydın
Düzenleme Kurulu Başkan Yrd.: Dr. Gültekin Gürçay
Düzenleme Kurulu Üyesi: Dr. Nadire Kantarcıoğlu
Düzenleme Kurulu Üyesi: Dr. Leman Kuzu
Düzenleme Kurulu Üyesi: Use Dergisi Editörlüğü
Düzenleme Kurulu Üyesi: Euroasia Dergisi Editörlüğü
Düzenleme Kurulu Üyesi: Use Dergisi Editörlüğü
Düzenleme Kurulu Üyesi: Ubak Uluslararası Bilimler Akademisi Yayınevi Editörlüğü
Genel Koordinatör: Amaneh Manafidizaji

YABANCI KONUŞMACILAR

Prof. Dr. Yunir Abdrahimov (Ufa State Petroleum Technological University) Rusya
Еремеев Александр (Rusya Tomsk Devlet Üniversitesi)- Rusya
Сәфәрова Qumru Kamil Qizi (ATU-nun Elmi Tədqiqat Mərkəzi) - Azərbaycan
Doç. Dr. Sevinç Ruintan (Bakü Devlet Üniversitesi) – Azərbaycan
Турсунжон Каримова, Равшан Усанов (Hujand Davlat Üniversitesi)- Tadjikistan
Mehdi Meskini Heydarlou (Osmangazi Üniversitesi) - İran
Khorram Manafidizaji (Tabriz İslami Sanatlar Üniversitesi) - İran
Babjanova Anar (Kazak Abılay Han Uluslararası İlişkiler ve Dünya Dilleri Üniversitesi) – Kazakistan

KONGRE DİLLERİ

TÜRKÇE (Tüm Lehçeleri) - İNGİLİZCE - RUSÇA - FARŞÇA - ÇİNCE - ARAPÇA

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Ahmad Sharif FAKHEER

Ürdün Devlet Üniversitesi

Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV

Ufa State Petroleum Technological
University

Doç. Dr. Abbas GHAFARI

Tebriz Üniversitesi

Dr. Lale Sariye AKAN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Prof. Dr. Ariz Avaz GOZALOV

Moskova Devlet Üniversitesi

Prof. Dr. Burcu Semin AKEL

Kültür Üniversitesi

Dr. Ahmet GÜMÜŞ

İstanbul Aydın Üniversitesi

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ

Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Prof. Dr. Gulzar İBRAGİMOVA

Bakü Avrasya Üniversitesi

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Doç. Dr. Dilorom HAMROEVA

Özbekistan Bilimler Akademisi

Doç. Dr. Nurhan AYDIN

Kafkas Üniversitesi

Dr. Cihandar HASANHANOĞLU

Başkent Üniversitesi

Dr. Mehmet Fırat BARAN

Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA

K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge
Üniversitesi

Dr. Amina Salihi BAYERO

Yusuf Maitama Sule Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşılı JAYLIBAY

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Karligash BAYTANASOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Mamatkuli Jurayev

Özbekistan Bilim Akademisi

Dr. Baurcan BOTAKARAEV

Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi

Dr. Kalemkas KALIBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Bouaraour Kamel

Ghardaia Üniversitesi

Doç. Dr. Tüba KARAHİSAR

Doç Dr. Mehmet KAYA

Dicle Üniversitesi

Prof Dr. Bülent KURTİŞOĞLU

Ardahan Üniversitesi

Doç Dr. Elif AKPINAR KÜLEKÇİ

Atatürk Üniversitesi

Sonali MALHOTRA

Delhi Balbahtri Academy

Dr. Alia R. MASALİMOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Prof. Muntazir MEHDI

Pakistan Language Academy

Dr. Amanbay MOLDİBAEV

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Doç. Dr. Yaprak I. OZDEMİR

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ

Munzur Üniversitesi

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA

Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Doç. Dr. Işık SEZEN

Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Sibel SİLİCİ

Erciyes Üniversitesi

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA

Dosmukhamedov Atyrau Devlet

Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz KINDAP TEPE

Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. K.A. TLEUBERGENOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldırım İsmail TOSUN

Şırnak Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ

Urumiye Üniversitesi

Dr. Yang ZİTONG

Wuhan Üniversitesi

Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER

Karadeniz Teknik Üniversitesi

KONGRE PROGRAMI

NOT:

- **Sunum Süresi Her Bildiri İçin 15 Dakikadır.**
- Sunumlar skype üzerinden ve power point ile anlatılacaktır. Her oturum için grup oluşturulacaktır. Sunum yapan katılımcı ekranın diğer katılımcılar ile paylaşacaktır.
- (skype ile aradığımızda aşağıda sağ köşede iki tane üstüste kareden ekranı paylaşan yapılacaktır.)

BALKAN ZİRVESİ 2. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ 2. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ 10 MAYIS 2020 - EDİRNE		
10 MAYIS 2020		
UBAK 1	UBAK 2	UBAK 3
OTURUM 1 10:00 – 11:15 ....11:30 – 12:45 OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. ABDULLAH DUMAN	OTURUM 1 10:00 – 11:15 ....11:30 – 12:30 OTURUM BAŞKANI: DR. NADİRE KANTARCIOĞLU	OTURUM 1 10:00 – 11:30 ....11:45 – 13:30 OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. UFUK AYDIN
ÖĞR. GÖR. ERTAN ŞEHİT Roma İmparatorluk Dönemi Asker Tasvirli Mezar Stelleri	EMRE ÖZERGİN HATİCE YILMAZ Sosyal Medyada Linç Kültürü: Pandemi Kapsamında Yapılan “Evde Kal” Çağrılarını Üzerine Bir İnceleme	DOÇ. DR. UFUK AYDIN Sismik Hızların Ve Soğurulmanın Yanal Heterojenitesi
ÖĞR. GÖR. ERTAN ŞEHİT Roma İmparatorluk Dönemi Mezar Mimarisinde Cephe Düzenlemesi	DR. ÖĞRETİM ÜYESİ MUSTAFA SOLMAZ Dijital Toplumun Sosyolojisi	ALİ MERT ÖZCAN DOÇ.DR. ANIL AKDOĞAN CEM KARAKAYA EZGİ ÇOBAN İmalat Proseslerinde İatf 16949 Kalite Yönetim Sistem Standardına Uygun Araçlarla Kalite İyileştirme Ve Sertifikasyon

DOÇ. DR. ABDULLAH DUMAN Hz. Peygamber'in Kararlılığı Bağlamında Bedru'l-Mev'id Gazvesi	ARŞ. GÖR. MUHAMMED GANİ ŞAHİNOĞLU Ağrı Yöresine Ait Kadın Halaylarının Müzik Ve Oyun Yönünden İncelenmesi	ARŞ. GÖR. YAŞIN FURKAN GORGULU PROF. DR. MUSTAFA ARİF OZGUR PROF. DR. RAMAZAN KOSE Ses Altı Rüzgâr Tünelinde Gerçekleştirilen NACA 0012 Kanadının HAD Programı Kullanılarak Karşılaştırmalı Analizi
Y.L. ÖĞRENCİSİ, HAYRETTİN SOYUPAK Jean Jecques Rousseau'da Genel İrade Kavramı Ve Toplum Din İlişkisi Üzerine	ARŞ. GÖR. MUHAMMED GANİ ŞAHİNOĞLU Şükrü Tunar'ın Uşşâk Makamındaki Oyun Havası İcrasının Tahlili	KÜRŞAT TANRIVER PROF. DR. MUSTAFA AY Bir Paslanmaz Çelik Bacada Baca Hesap Programlarının Uygulamalı Karşılaştırılması
Y.L. ÖĞRENCİSİ, NURGÜL ERTEKİN John Locke'da Bilginin Malzemesi Olarak İde	ÖĞR. GÖR. DR. ŞEBNEM SENÇERMAN Hindustan İnançsal Müziği ve Metinlerinde Zaman Kavramının İşlenişi	METE TÜRKÖĞLU DR. ÖĞR. ÜYESİ. FÜSUN ÇİFTÇİ PROF. DR. MEHMET NURULLAH ORMAN Milli Park Araç Girişlerinin Kullanılarak Zaman Serisi Analiz Yöntemi İle Milli Parkın Araç Sayılarının Gelecek Tahmini
BABJANOVA ANAR Kazak Masallarının Eğitici Yönü	KHORRAM MANAFİDİZAJİ Selçuklu Dönemi İran Seramiklerinde Kadın Motiflerinin Betimlemesi	METE TÜRKÖĞLU DR. ÖĞR. ÜYESİ. FÜSUN ÇİFTÇİ Dilek Yarımadası Büyük Menderes Deltası Milli Park Koşullarının Mevcut Ulaşım Talebinin Araştırılması
DR.ÖĞR.ÜYESİ HÜSEYİN ALİ Müslüman Seyyahların Gözüyle Nusaybin	DR. ŞEBNEM SENÇERMAN Empowerment Through Music: The Cases Of Native Australians And Pakistani Sufis In Britain	DOÇ. DR. AYSUN COŞKUN HASAN YALPI İşletim Sistemi Sıkılaştırma Standartlarının Uygulanması Ve Denetimi
DR. ÖĞR. ÜYESİ, CEMİLE TEKİN Türk Milli Mücadelesi'nin Yugoslavya Krallığı Basımına Yansımaları	DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET SAİT HALİM GENÇOĞLU Bilimsel Metodsuzluk Bağlamında Müzikte Rivâyetperestlik	GRADUATE STUDENT YUNUS YAVUZ ASST. PROF. DR. MUHAMMED TALAT SARIAYDIN On Timelike Surfaces Constructed By Evolution A Space Curve
DOÇ. DR. SEVİNÇ RUİNTAN Postsovyet Dönemde Güney Kafkasya'nın Güvenlik Sorunları Hakkında	DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET SAİT HALİM GENÇOĞLU Kimliksizleşme Sürecinde Türkiye'de Pop Müzik	ÖĞR. GÖR., SERDAR KAŞAP MİMAR KÜBRA BASOOĞLU Tarihi Yenihan Köprüsü Rölöve Raporu Ve Restorasyon Önerisi

FURKAN TOKSOY Türkiye’de Faaliyet Gösteren Ticari Bankaların İflas Riski: Z”- Skor Modeli	DR. ÖĞRETİM ÜYESİ NURETTİN İMRE ÖĞR. GÖR. TAMER CÖMERT Gastronomi Turizmi Kapsamında Kemaliye (Eğin) Mutfağının Değerlendirilmesi	ÖĞR. GÖR., SERDAR KASAP ÖĞR. MİMAR CAFER ALTAY AKSOY Balat Sancaktar Yokuşu 18 Nolu Ev Restorasyon Çalışması
DR.ÖĞR.ÜY.ESRA ULUŞAHİN Valerie Solonas’ın Society For Cutting Up Men Adlı Yapıtın Türkçe Çevirisi Erkek Doğrama Cemiyeti Manifestosu Adlı Yapıtta Yan Metinsel Bağlamda Çevirmen Kimliği	M.Ə. CMAFYJOB Болашак Музыка Мүғалімінің Эстрадалық Ән Айту Дағдыларын Қалыптастыру Жолдары	Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV Oil Refining And Petrochemical Industry Of Bashkortostan In Environmental Cut
DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET ÇAĞRI GÜNDOĞDU Kobi’lerde Düşük Katma Değer Üretimnin Nedenleri Ve Stratejik Yönetimin Önemi		YAVER SUBASI ASSIST. PROF. GULSAH SAYDAN KANBEROGLU Development Of PVC Membrane Potentiometric Sensor Based On MOF In The Determination Of Imipramine Hydrochloride
		DR. ÖĞR. ÜYESİ MUSTAFA KEMAL TURAL Paired Domination And Integer Programming
		ÖĞR. GÖR. DR. HACER ARIOL TAYMAZ Structural Design By Particle Swarm Optimization With Passive Congregation
UBAK 1	UBAK2	UBAK 3
OTURUM 2 13:00 – 14:30-----14:45 -16:30 OTURUM BAŞKANI: DR. GÜLTEKİN GÜRÇAY	OTURUM 2 12:45 – 14:30-----14:45 -16:30 OTURUM BAŞKANI: DR. LEMAN KUZU	OTURUM 2 13:15 – 16:00 OTURUM BAŞKANI: DR. ÖĞR. GÖR. BASHAR İBRAHİM
ÖĞR. GÖR. DR. GÜL SAKARYA Uluslararası Öğrencilerin Müzik Eğitimine Yönelik Görüşleri (Trakya Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Örneği)	DR. ÖĞR. ÜYESİ, SERPİL DURĞUN Akl İle Doğanın İffetli Ve Yasal Evliliği Olarak Bilimsel Bilgi	ALİ ACAR BARAN SEVEN KÜLTİĞİN ÇAVUŞOĞLU EMİNE YALÇIN Determination Of DNA Damage Caused By Cypermethrin With Comet Assay

DR. ESRA BAYRAK AYAS Sporcuların Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi	DR. ÖĞR. ÜYESİ MERYEM BERRİN BULUT Psikoloji Öğrencilerinin Ölümüne Yönelik Tutumları: Nitel Bir Çalışma	ALİ ACAR BARAN SEVEN Investigation Of Indoxacarb Caused Chromosomal Aberrations And Micronucleus Formations
Y.L ÖĞRENCİSİ AZER KAL Rousseau'un Eğitim Anlayışı	PROF. DR. AHMET AKIN ESRA YENİYOL Eşler Arası Güven Algısı Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması	ALİ ACAR Investigation Of The Genetic Effects Of Penconazole With Comet Assay
ASST.PROF.DR. FATMA DEMIRAY AKBULUT The Usage Of Online Psycholinguistic Methods In Foreign Language Acquisition (Fla) Process	EMEK ASLI CİNEL Güney Koredeki Kalkınma Modeli Türkiye'de Uygulanabilir Mi?	SƏLİMLİ TƏHMİNƏ AZƏR QIZI, CƏFƏROVAQUMRU KAMİL QIZI, BİOLOGİYA ÜZRƏ FƏLSƏFƏ DOKTORU VƏLİYEVA ZEYNAB YƏHYA Q. MEHRİBAN QƏNİ QIZI. DOSENT İSMAYİLOV YUSİF BAYRAM OĞLU Orqanizmin İmmunofizioloji Funksiyasının Qarşılıqlı Əlaqəsində Ağır Metalların Rolu
ASST.PROF.DR. FATMA DEMIRAY AKBULUT Transactional Distance In Language Education During The Covid-19 Outbreak	Y. L ÖĞRENCİSİ, MEHMET İLTERİŞ ÖZTÜRK Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde Özel Hayatın Gizliliği Hakkının Genel Düzenlemesi Ve Karakteristiği	ÜMİT DEMİRBAŞ Yeni Ftalosiyanın Fotofiziksel Ve Fotokimyasal Özelliklerinin İncelenmesi
MAHMUT CAN EREN DOÇ. DR. RAMAZAN KARATAŞ Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kesir Problemlerini Modelleme Yöntemiyle Çözme Yeterlilikleri İle Matematik Öğretimi Yeterliliklerinin İlişkisi	RESEARCH ASSISTANT SEMİH NARGÜL Role Of Local Governments On Immigrant's Adaptation: The Case Of Esenler	DR. FUSUN ERTEN BESİR ER ARŞ. GÖR. DR.HASAN GENCOGLU PROF. DR. KAZİM SAHİN Magnezyum Biotinat Uygulaması Sıçanlarda UVB Işığa Bağlı Oluşan Deri Hasarında NRF2/HO-1 Ve Kaspaz-9'u Düzenleyebilir

MAHMUT CAN EREN DOÇ. DR. RAMAZAN KARATAŞ Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Öğretimi Yeterlikleri İle Bazı Demografik Özelliklerinin İlişkisi		ARAŞTIRMA GÖREVLİSİ SEMİH NARGÜL Kumkapı'daki Afrikalı Göçmenlerin Sosyo-Ekonomik Statüsü ve Onları Göç Etmeye İten Faktörler	Öğr. Gör. Dr. Bashar İBRAHİM Doktora Öğrencisi. Mehdi MESKİNİ HEYDARLOU Bilinçsiz Antibiyotik Kullanıma Bağlı Direnç Gelişimi Ve Önleme Yolları
DR.ÖĞR.ÜYESİ DR SÜLEYMAN KASAP Covid-19 Sürecinde, Uzaktan Eğitim ve Konuşma Kaygısı		ТУРСУНЖОН КАРИМОВА РАВШАН УСАНОВ Алишер Навоий Ижодидаги Улуғвор Дўстликнинг Яқин Қўшни Давлатлар Матбуотида Инъикос Этиши	
DR.ÖĞR.ÜYESİ DR SÜLEYMAN KASAP Zihinsel İyi Oluş ve Yabancı Dil Kaygısı		DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ALİ HAYDAR YILDIRIM Karşılıksız Çekte Cezai Sorumluluğa İlişkin Bazı Hukuki Sorunlar	
DR. ÖĞR. ÜYESİ AYŞE GÜL (ÇİRKİNOĞLU) ŞEKERCİOĞLU KÜBRA (GENÇ) GÜMÜŞ Drama Yönteminin Fen Bilgisi Öğretmenliği Öğrencilerinin Ses Konusundaki Başarılarına Etkisi		GÖKHAN ÇINKARA İSMAİL DOĞUKAN BÖLÜKOĞLU Nepokrasi Ve Gölge Elit Kavşağında Siyaset: Jared Kushner Ve Çevresi	
DR. ÖĞR. ÜYESİ AYŞE GÜL (ÇİRKİNOĞLU) ŞEKERCİOĞLU SİNEM AKSU Fen Bilgisi Eğitimi Öğrencilerinin Drama Ve Argümantasyon Yöntemlerine Yönelik Tutumları		DR. ÖĞRETİM ÜYESİ PERVİN TUNÇ VİLDAN AYÇİÇEK Kadınlarda Toplumsal Cinsiyet Algısı, Psikolojik İyi Oluş Ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkiler	
Еремсев АЛЕКСАНДР СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЕВРАЗИЙСТВА		DOÇ.DR. ÇAĞRI GÜMÜŞ ÖĞR.GÖR.ELMAS ALVER Histrionik Kişilik Bozukluğunun Tanıtılması Ve Toplumda Bilinç Oluşturulmasına Yönelik Sosyal Afiş Çalışmaları	

İÇİNDEKİLER
KONGRE KÜNYESİ
BİLİM VE DANIŞMA KURULU
KONGRE PROGRAMI
İÇİNDEKİLER

SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZET METİNLERİ

- Ertan ŞEHİT**
ROMA İMPARATORLUK DÖNEMİ MEZAR MİMARİSİNDE CEPHE DÜZENLEMESİ
Sayfa 1
- Ertan ŞEHİT**
ROMA İMPARATORLUK DÖNEMİ ASKER TASVİRLİ MEZAR STELLERİ
Sayfa 2
- Abdullah DUMAN**
HZ. PEYGAMBER'İN KARARLILIĞI BAĞLAMINDA BEDRU'L-MEV'İD GAZVESİ
Sayfa 3
- Hayrettin SOYUPAK**
JEAN JACQUES ROUSSEAU'DA GENEL İRADE KAVRAMI VE TOPLUM DİN İLİŞKİSİ ÜZERİNE
Sayfa 4
- Nurgül ERTEKİN**
JOHN LOCKE'DA BİLGİNİN MALZEMESİ OLARAK İDE
Sayfa 6
- Babjanova ANAR**
KAZAK MASALLARININ EĞİTİCİLİK YÖNÜ
Sayfa 7
- Hüseyin ALİ**
MÜSLÜMAN SEYYAHLAR GÖZÜYLE NUSAYBİN
Sayfa 9
- М.Ә. СМАГУЛОВ**
БОЛАШАҚ МУЗЫКА МУҒАЛІМІНІҢ ЭСТРАДАЛЫҚ ӘН АЙТУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ
ЖОЛДАРЫ
Sayfa 11
- Cemile Tekin**
TÜRK MİLLİ MÜCADELESİ'NİN YUGOSLAVYA KRALLIĞI BASININA YANSIMASI
Sayfa 13
- Sevinç Ruıntan**
POSTSOVYET DÖNEMDƏ GÜNEY KAFKASYA'NIN GÜVENLİK SORUNLARI HAKKINDA
Sayfa 14
- Furkan TOKSOY**
TÜRKİYE'DE FAALİYET GÖSTEREN TİCARİ BANKALARIN İFLAS RİSKİ: Z"-SKOR MODELİ
Sayfa 16
- Esra ULUŞAHİN**
VALERİE SOLONAS'IN SOCIETY FOR CUTTING UP MEN ADLI YAPITIN TÜRKÇE ÇEVİRİSİ ERKEK
DOĞRAMA CEMİYETİ MANİFESTOSU ADLI YAPITTA YAN METİNSEL BAĞLAMDA ÇEVİRMEN
KİMLİĞİ
Sayfa 18
- Gül SAKARYA**
ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN MÜZİK EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ (Trakya Üniversitesi
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Örneği)
Sayfa 19
- Esra BAYRAK AYAŞ**
SPORCULARIN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
Sayfa 20

AZER KAL

ROUSSEAU'UN EĞİTİM ANLAYIŞI

Sayfa 21

Fatma Demiray AKBULUT

THE USAGE OF ONLINE PSYCHOLINGUISTIC METHODS IN FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION (FLA) PROCESS

Sayfa 22

Fatma Demiray AKBULUT

TRANSACTIONAL DISTANCE IN LANGUAGE EDUCATION DURING THE COVID-19 OUTBREAK

Sayfa 23

Mahmut Can EREN & Ramazan KARATAŞ

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK ÖĞRETİMİ YETERLİKLERİ İLE BAZI DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN İLİŞKİSİ

Sayfa 24

Mahmut Can EREN & Ramazan KARATAŞ

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KESİR PROBLEMLERİNİ MODELLEME YÖNTEMİYLE ÇÖZEBİLME YETERLİLİKLERİ İLE MATEMATİK ÖĞRETİMİ YETERLİKLERİNİN İLİŞKİSİ

Sayfa 26

Еремеев АЛЕКСАНДР

СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЕВРАЗИЙСТВА

Sayfa 27

Süleyman KASAP

COVID-19 SÜRECİNDE, UZAKTAN EĞİTİM VE KONUŞMA KAYGISI

Sayfa 28

Süleyman KASAP

ZİHİNSEL İYİ OLUŞ VE YABANCI DİL KAYGISI

Sayfa 29

Ayşe Gül (ÇİRKİNOĞLU) ŞEKERCİOĞLU & Sinem AKSU

FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİNİN DRAMA VE ARGÜMANTASYON YÖNTEMLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Sayfa 30

Ayşe Gül (ÇİRKİNOĞLU) ŞEKERCİOĞLU & Kübra (GENÇ) GÜMÜŞ

DRAMA YÖNTEMİNİN FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN SES KONUSUNDAKİ BAŞARILARINA ETKİSİ

Sayfa 31

Emre ÖZERGİN & Hatice YILMAZ

SOSYAL MEDYADA LİNÇ KÜLTÜRÜ: PANDEMİ KAPSAMINDA YAPILAN “EVDE KAL” ÇAĞRILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Sayfa 32

Mustafa Solmaz

DİJİTAL TOPLUMUN SOSYOLOJİSİ

Sayfa 34

Muhammed Gani ŞAHİNOĞLU

ŞÜKRÜ TUNAR'IN UŞŞÂK MAKAMINDAKİ OYUN HAVASI İCRÂSININ TAHLİLİ

Sayfa 35

Muhammed Gani ŞAHİNOĞLU

AĞRI YÖRESİNE AİT KADIN HALAYLARININ MÜZİK VE OYUN YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Sayfa 37

Şebnem SENÇERMAN

HİNDUSTAN İNANÇSAL MÜZİĞİ VE METİNLERİNDE ZAMAN KAVRAMININ İŞLENİŞİ

Sayfa 39

Şebnem SENÇERMAN

EMPOWERMENT THROUGH MUSIC: THE CASES OF AUSTRALIAN ABORIGINALS AND PAKISTANI SUFIS IN BRITAIN

Sayfa 41

Mehmet Sait Halim GENÇOĞLU

KİMLİKSİZLEŞME SÜRECİNDE TÜRKİYE'DE POP MÜZİK

Sayfa 42

Mehmet Sait Halim GENÇOĞLU

BİLİMSEL METODSUZLUK BAĞLAMINDA MÜZİKTE RİVÂYETPERESTLİK
Sayfa 45

Nurettin İMRE & Tamer CÖMERT

GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA KEMALİYE (EĞİN) MUTFAĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Sayfa 47

Serpil Durğun

AKIL İLE DOĞANIN İFFETLİ VE YASAL EVLİLİĞİ OLARAK BİLİMSEL BİLGİ
Sayfa 49

Meryem Berrin BULUT

PSİKOLOJİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖLÜME YÖNELİK TUTUMLARI: NİTEL BİR ÇALIŞMA
Sayfa 52

Ahmet AKIN & Esra YENİYOL

EŞLER ARASI GÜVEN ALGISI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI
Sayfa 53

Emek Aslı Cinel

GÜNEY KOREDEKİ KALKINMA MODELİ TÜRKİYE'DE UYGULANABİR Mİ?
Sayfa 55

Mehmet İlteriş Öztürk

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NDE ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİ HAKKININ GENEL
DÜZENLEMESİ VE KARAKTERİSTİĞİ
Sayfa 57

Semih Nargül

KUMKAPI'DAKİ AFRİKALI GÖÇMENLERİN SOSYO-EKONOMİK STATÜSÜ VE ONLARI GÖÇ
ETMEYE İTEN FAKTÖRLER
Sayfa 59

Semih Nargül

ROLE OF LOCAL GOVERNMENTS ON IMMIGRANT'S ADAPTATION: THE CASE OF ESENLER
Sayfa 60

Турсунжон Қаримова & Равшан Усанов

АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИДАГИ УЛУҒВОР ДЎСТЛИКНИНГ ЯҚИН ҚЎШНИ ДАВЛАТЛАР
МАТБУОТИДА ИНЪИКОС ЭТИШИ
Sayfa 62

Ali Haydar Yıldırım

KARŞILIKSIZ ÇEKTE CEZAI SORUMLULUĞA İLİŞKİN BAZI HUKUKİ SORUNLAR
Sayfa 63

Gökhan Çinkara & İsmail Doğan Bölükoğlu

NEPOKRASİ VE GÖLGE ELİT KAVŞAĞINDA SİYASET: JARED KUSHNER VE ÇEVRESİ
Sayfa 66

Vildan AYÇİÇEK & Pervin TUNÇ

KADINLARDA TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI, PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ VE BENLİK SAYGISI
ARASINDAKİ İLİŞKİLER
Sayfa 68

Çağrı Gümüş & Elmas Alver

HİSTRİONİK KİŞİLİK BOZUKLUĞUNUN TANITILMASI VE TOPLUMDA BİLİNÇ
OLUŞTURULMASINA YÖNELİK SOSYAL AFİŞ ÇALIŞMALARI
Sayfa 71

Ferda MELTEM ULUDAĞ

DİNLERDEKİ HAYAT AĞACININ IŞIK İMGESİ BAĞLAMINDA TÜRK MİTLERİNDEKİ ŞAMANİST
YAKLAŞIMLARLA FİĞÜRATİF SERAMİKLERDEKİ YORUMU
Sayfa 72

Khorram MANAFIDIZAJI

SELÇUKLU DÖNEMİ İRAN SERAMİKLERİNDE KADIN MOTİFLERİNİN BETİMLEMESİ
Sayfa 73

MEHMET ÇAĞRI GÜNDOĞDU

KOBİ'LERDE DÜŞÜK KATMA DEĞER ÜRETİMİNİN NEDENLERİ VE STRATEJİK
YÖNETİMİN ÖNEMİ
Sayfa 74

ROMA İMPARATORLUK DÖNEMİ MEZAR MİMARİSİNDE CEPHE DÜZENLEMESİ

Öğretim Görevlisi Ertan ŞEHİT

Yozgat Bozok Üniversitesi

ÖZET

Anadolu'da Roma İmparatorluk Dönemi'nde mezar mimarisine oldukça önem verilmektedir. Anadolu'nun farklı bölgelerinde farklı yapıda mezar mimarisi uygulamaları görülmektedir. Çalışma içinde bu mezar mimarilerinde uygulanan cephe düzenlemesi ele alınacaktır. Mezarlarda uygulanan cephe düzenlemeleri kuşkusuz diğer kamusal ya da dinsel yapılardan etkilenerek gelişim göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında kent içinde bulunan diğer yapıların mezar mimarisini etkilediği söylenebilir. Bu çalışma içinde kentte bulunan diğer yapılar ile mezarlarda uygulanan cephe düzenlemesi arasındaki bağlantılar açıklanmaya çalışılacaktır.

Roma İmparatorluk Dönemi'nde Anadolu'da kullanılan mezar tipleri arasında en yaygın olarak kullanılan mezar tipi tapınak planlı mezar tipleridir. İmparatorluk döneminde mezar mimarisi ile dinsel mimari arasında önemli ölçüde bir bağlantı söz konusudur. Yivli yivsiz sütunlar, dekore edilmiş saçaklıklar ve üçgen alınlıklar bu yansımanın ve bağlantının bir göstergesidir. Mezar mimarisinde bu uygulama temelde ölünün kutsanması amacını gütmektedir. Tapınak mezar yapıları dinsel inanıştan çok siyasal ve ekonomik koşulların bir sonucudur. Bu mezar tipleri toplum içinde zenginlik ve siyasi gücü ortaya koyar. MS 2.yy ve sonrasında bu tip mezarlar gömüt olmanın dışında gösterişli bir şekilde bezenerek bir Heroon etkisi oluşturma çabasına girilmiştir (Fedak, 1990;160). Dolayısıyla böyle bir çaba içinde olan toplumun mezar mimarisinde kamu yapılarından veya dinsel yapılardan öge bulunması şaşırılmayacak bir sonuçtur.

Dinsel yapılar dışında kamusal yapılarda görülen özellikler de mezar mimarisinde uygulanmaktadır. Genelde çift katlı cephe düzenlemesi kamusal yapılarda karşılaşılmaktadır. Bu durumun mezar mimarisinde örnekleri özellikle Olba bölgesi mezarlarında görülmektedir. Mezar yapılarının bir cepheye sahip olma özelliğinin altında yatan temel sebep ister anıtsal olma çabası olsun, isterse ölüye saygı olsun farketmeksizin açık bir şekilde dini yapılardan ve kamusal yapılardan etkilendiği göz ardı edilemeyecek bir gerçektir.

Anahtar Kelimeler: Roma İmparatorluk Dönemi, Mezar Mimarisi, Heroon.

ROMA İMPARATORLUK DÖNEMİ ASKER TASVİRLİ MEZAR STELLERİ

Öğretim Görevlisi Ertan ŞEHİT

Yozgat Bozok Üniversitesi

ÖZET

Mezar stelleri ölen kişinin anısı için, genelde taş, mermer ve pişmiş topraktan yapılmaktadır. Steller mezarın yönünü ve mezarda yatan kişi hakkında bilgiler veren farklı tip ve bezemelere sahip öğelerdir. Bu sebeple, mezar stelleri arkeolojik değerlendirme açısından oldukça sağlam bilgiler veren eserlerdir. Bezemeler içinde en popüler olanlar arasında cenaze yemeği sahnesi, el sıkışma sahnesi, anne ile birlikte çocuk ve asker tipi görülmektedir. Farklı betimlemelere sahip mezar stelleri üzerinde bazen yazıtlar da yer almaktadır. Bu özellik Roma İmparatorluk Dönemi'ne gelindiğinde çok daha fazla görülmektedir.

Asker tasvirli mezar stelleri kullanılan malzeme, bezeme alanları ve şekilleri bakımından farklı olabilmektedir. Ayrıca kullanılan figürlerin bir anlamı bulunmaktadır. Steller üzerinde betimlenen askeri teçhizatlar mezar sahibinin asker olduğunu ya da kahramanlaştırılmak istendiğini göstermektedir. Bir Roma askerinin tüm teçhizatları mezar stellerinde aynı anda gösterilebilmekle beraber bazen hepsini değil bazıları betimlenmektedir. Bu semboller arasında, kalkan ve mızrak en çok işlenen sembollerdir. Bazen alınlıkların ortasında kalkan motifi bulunmaktadır. Bununla birlikte miğfer, kılıç, vücut zırhı, at başı ve at başlığı steller üzerinde sıklıkla yer almaktadır. Bütün bu semboller mezar sahibinin kişiliğinin birer yansıması gibidir. Roma İmparatorluk Dönemi'nde genişleyen sınırlara oranla askeri anlamda da genişleme söz konusudur. İmparatorluğun farklı eyaletlerinde her birinin ismi ayrı olan lejyonlar kurulmuştur. bu lejyonlarda düzenli bir yaşam söz konusudur. Bu sebeple bu bölgelerde yaşayan ve ölen kişiler için asker olduğunu belirten stelleri kullanmayı tercih etmişlerdir. Durum böyle olunca Roma İmparatorluğu'nun hemen her eyaletinde lejyonların bulunduğu bölgelere yakın coğrafyalarda asker tasvirli stel buluntu sayıları diğer bölgelere oranla daha yoğun görülmektedir.

Çalışma kapsamında bu stellerin buluntu yerleriyle birlikte karşılaştırma yaparak değerlendirmektir. Stellerin tasvirlerinde ve yayılımındaki, coğrafi, politik ve ekonomik etkenlerin açıklanması da diğer bir amaçtır.

Anahtar Kelimeler: Mezar Steli, Asker tasviri, Lejyon.

HZ. PEYGAMBER'İN KARARLILIĞI BAĞLAMINDA BEDRU'L-MEV'İD GAZVESİ

Abdullah DUMAN
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ÖZET

Uhud Savaşı, 7 Şevval 3/23 Mart 625'de Mekkeli Müşriklerle Müslümanlar arasında gerçekleşti. Savaşın sebebi 2/624 yılında yapılan ve Mekkeliler açısından büyük bir mağlubiyetle sonuçlanan Bedir Savaşı'nın intikamının alınması idi. Müşrikler bir yıl önce Bedir'de önde gelen liderlerinin yanında çok sayıda yakınlarını kaybetmişlerdi.

Bir yıllık bir hazırlıktan sonra Mescid-i Nebevî'ye yaklaşık 5 km. mesafede olan Uhud'da yapılan savaşta da önce mağlup oldular. Ancak Hz. Muhammed (s.) tarafından Ayneyn Tepesi'ne yerleştirilen sahabelerin yerlerini terk etmeleri Müslümanların bozguna uğramalarına sebep oldu. Nitekim bu tepe daha sonra Cebelü'r-Rumât yani Okçular Tepesi olarak meşhur olacaktır. Bozgun ve kaos sürecinde Müslümanlar 70 şehit verdiler. Bu ortamda Hz. Peygamber de yaralandı ve bir grup sahabe ile birlikte Uhud Dağı'nın yukarısında bulunan bir mağaraya doğru çekildi. Dağa tırmanmaya çalışan Müşrikler, onun çevresinde toplanan sahabelerin atmış oldukları taş ve oklarla püskürtüldüler.

Uhud'un eteklerine biraz sonra başkomutan Ebu Süfyân da geldi. O, savaşın yapıldığı alanda göremediği Hz. Peygamber (s.) ve onun en yakın arkadaşlarının âkibetlerini merak ediyordu. Bir süre konuşup onların hayatta olduklarını öğrendiğinde ayrılırken Müslümanlara meydan okudu ve *sizinle bir yıl sonra Bedir'de savaşmak üzere buluşalım* dedi. Bu meydan okumaya Allah Resulü tamam diye karşılık verdi.

Hz. Peygamber, söz verilen süre yaklaştığında Bedir'e gitmek için hazırlıklara başladı. Mekkeli Müşrikler ise yılın kurak geçtiği bahanesi ile savaşa çıkmak istemiyorlardı. Verilen sözün yerine getirilmemesi ise Mekke açısından büyük bir prestij kaybı anlamına geliyordu. Bu sebeple acilen bir çare bulunmalı idi. Ebu Süfyân'ın fikri ile Medine'ye gönderilen Nuaym b. Mes'ûd vasıtası ile Müslümanların bu seferden caydırılması senaryosu sahnelendi. Medine'ye gelen Nuaym, halkın arasında dolaşmaya, Ebu Süfyân'ın büyük bir ordu hazırladığı bu sebeple Bedir'e gitmenin intihar anlamına geldiği yaygarası yapmaya başladı. Sahabeler üzerinde olumsuz tesir uyandıran bu yalan, Hz. Peygamber'in, *nefsim elinde olan Allah adına yemin ederim ki benimle birlikte hiç kimse gelmese bile tek başıma çıkar ve Bedir'e giderim* cümlesi ile billurlaşan kararlılığı ile aşıldı.

Tebliğimizde Bedru'l-Mev'îd Gazvesi bağlamında Hz. Peygamber'in verdiği sözde kararlılığı ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uhud Savaşı, Bedru'l-Mev'îd, Meydan Okuma, İstişare, Kararlılık.

JEAN JACQUES ROUSSEAU'DA GENEL İRADE KAVRAMI VE TOPLUM DİN İLİŞKİSİ ÜZERİNE

Y.L. Öğrencisi, Hayrettin SOYUPAK

Kocaeli Üniversitesi

ÖZET

Jean Jacques Rousseau, Toplumsal Sözleşme' sinde halkın egemenliği ilkesini derin ve yetkin bir şekilde açıklar. Genel İrade kavramı kapsamında, her yurttaşın kendi özgürlüğünü sağlamak adına kendi kişiliğini, halkın genel istek ve iradesinin ifadesinden başka bir şey olmayan yüksek yönetimi altına koymasına gerektiğini savunur. Aynı zamanda egemen olan genel istek ve iradeyi, kanunları yürütme görevi olan hükümetten ayırır. Rousseau, özel mülkiyeti kaldırma gibi bir düşünceye erişemediğinden toplumda varıl yoksul ayırımı yine varlığını sürdürecektir. Ekonomi Politik'te belirttiği üzere: Bütün üyeleri doğal olarak eşit olan büyük ailede yani devlette, ortaya çıkışı açısından tamamen keyfi olan siyasal yetke ancak "uzlaşmalar" üzerine kurulabilir. Yetke sahibi olanlar öteki üyelere ancak yasalara dayanarak buyruk verebilir. Ona göre siyasal toplum; iradesi olan ahlaksal bir varlıktır; her zaman hem bütünü hem de tek tek her parçanın korunmasına ve gönenmesine yönelik olan, yasaların da kaynağını oluşturan bu Genel İrade, devletin bütün üyeleri için, devlete ve üyelere göre, haklılığın ve haksızlığın ölçütüdür. Rousseau'ya göre, yurttaşların ve tüm küçük grupların büyük topluma itaat etmeleri ilke olarak benimsenmelidir. Bu ilkeye göre yurttaşın görevleri senatörünkilerden ve insanın görevleri de yurttaşınkilerden önce gelir. Ancak ne yazık ki kişisel çıkar ve ödev her zaman ters orantı halindedir. Grubun kapsamı daraldıkça ve bağlılığın kutsallığı azaldıkça kişisel çıkarın ağırlığı artar. Bu, her zaman en Genel İrade'nin aynı zamanda en doğru ve adaletli irade ve halkın sesinin de gerçekten Tanrı'nın sesi olduğunun kesin kanıtıdır. İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı'nda Rousseau, gerçek eşitliğin doğa durumunda olduğunu belirterek; insanların toplum halinde yaşamasıyla birlikte eşitsizliğin ortaya çıktığını savunur. Çünkü yönetenler az yönetilenler ise sayıca fazladır. Din bize, yaratılıştan hemen sonra insanları doğa durumundan çıkarmanın Tanrı olması nedeniyle, O böyle istediği için insanların birbirlerine eşit olmadıklarına inanmamızı emreder. Fakat din insanın ve onu çevreleyen canlı varlıkların niteliğinden, insanlar kendi hallerine bırakılmış olsalardı ne olabilecekleri konusunda düşünmekten, sanılara varmaktan bizi alıkoymaz. Toplumsal Sözleşme'nin "Sivil din üzerine"

bölümünde; başlangıçta, ne tanrılarında başka kralları, ne de teokratik yönetimlerinden başka yönetimleri vardı, der. Her devletin, kendi ibadetine, kendi tanrılarına sahip olduğu bu paganizm devrinde insanlar asla kendi tanrılarını, kendi kanunlarından ayırmazlardı. Ancak tek tanrılı dinlerin devlet dini olarak kabul edilmesiyle devlet yasalarıyla dini dogmalar arasında bir “hoşgörüsüzlük” sorunu ortaya çıkar. Bu noktada devlet yasalarının daha önce uygulanması gereklidir. Dini dogmaların bir şekilde geri planda kalmaları sağlanmalıdır. Aynı şekilde din adamlarının da devleti yönetenler karşısında uyumlu olmaları beklenir.

Anahtar Kelimeler: Jean Jacques Rousseau, Genel İrade, Sivil din üzerine

JOHN LOCKE'DA BİLGİNİN MALZEMESİ OLARAK İDE**Y.L. Öğrencisi, Nurgül ERTEKİN**

Kocaeli Üniversitesi

ÖZET

Felsefe, içinde barındırdığı birçok alan nedeniyle çok kapsamlı bir disiplindir. Filozoflar farklı alanlarla ilgili sorular sorup bunlara cevaplar aramışlardır. Bu sorulara verilen cevaplarda insanların geneli hem fikir olurken filozoflar arasında ciddi görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Bu görüş ayrılıklarının yaşandığı alanlardan bir tanesi; Bilgi nedir? Neler bilinebilir? Bilgi nasıl elde edilir? Bilginin türleri nelerdir? ve benzeri sorulara cevap aranan epistemoloji yani bilgi felsefesidir. Bilgi felsefesinde antik çağdan bu yana üzerinde durulan ve özellikle 18. Yüzyıl filozoflarının tartıştığı en önemli problem bilginin kaynağının ne olduğu problemidir. Bu problem, rasyonalizm ile empirizm arasında ciddi tartışmalara yol açmıştır. Çünkü bilgiye, aklın düşünme yetisiyle ya da duyu yetisi ile ulaşmak mümkündür. Bu iki yoldan hangisi bilgiye ulaşmakta daha fazla rol oynamaktadır? Rasyonalistler, bilginin yegane kaynağının akıl olduğunu savunmaktadır. Duyu algısından önce akli ön plana çıkartmaktadırlar. Empiristler ise bilginin yegane kaynağının deney olduğunu savunmaktadır. Onlara göre dünyaya dair anlamlı söylemler ancak duyu deneyleriyle ilişkili olmaktadır. Felsefe tarihinde birçok filozof bilginin temeline deneyi koymuştur. Fakat deneyciliği sistematik bir biçimde ortaya koyan filozof empirizmin kurucusu olarak anılan John Locke'tur. Temel eseri "İnsan Anlığı Üzerine Bir Deneme" empirist zihin felsefesinin sistematik bir sunumudur. Bu çalışmada J. Locke'un temel eseri çerçevesinde, bilginin deneyden geldiği savını sunmasına engel olan doğuştan zihnimizde bazı ilkelerin bulunduğu görüşünün eleştirilmesine yer verilecektir. Bu eleştiri, rasyonalistlerin iddialarının çürütülmesi açısından önemlidir. Bilginin hammaddesi olarak gördüğü idelerin kaynağının deney olduğu dış duyum ve iç duyum ayırımına gidilerek incelenecektir. Bununla birlikte dış duyum ve iç duyumdan gelmeyen hiçbir idenin olmadığı, idelerin basit ve karmaşık olarak ikiye ayrılmasıyla yapısal olarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler : John Locke, deney, ide, bilgi kuramı.

KAZAK MASALLARININ EĞİTİCİLİK YÖNÜ

EDUCATIONAL ASPECTS OF KAZAKH TALES

Babjanova ANAR

Kazak Abilay Han Uluslararası İlişkiler ve Dünya Dilleri Üniversitesi

ÖZET

Kazak halk masalları, sözlü edebiyatın en eski ve en büyük dallarından biridir. Kazak halk masalları, babadan oğula ve antik çağlardan günümüze gelişim, büyüme ve ikmal sürecinde aktarılan Kazak folklorunun asil bir mirasıdır. Kazak halk masallarının asaleti, kökenlerinin çok eski olması nedeniyle, ancak zamanımızda giderek daha önemli hale geliyorlar. Masallar halkımızın tarihi, dünya görüşü, yaşam tarzı, gelenekleri, inançları ve inançları hakkında bilgi verir. Masallar Toplum geliştikçe insanların zihinleri büyür ve yaşam hakkındaki görüşleri değişir. Zamanımızın başarılarını görünce, insanların rüyalarının masallardaki somutlaşmış halini görüyoruz.

Kazakça'da masalın karşılığı "ertegi" gibi kavramla karşılanmaktadır ve halk nesrinin en önemli türlerinden birisidir. Masal anlatana Kazakistan'da "ertegişi" adı verilmektedir. Sözlü kültürün bir ürünü olan masallar nesilden nesile "ertegişilerin" yardımıyla günümüze kadar ulaşmıştır. Günümüz haberleşme araçlarının olmadığı devirlerde, geceleri balalara yani çocuklara hoşça vakit geçirmek amacıyla babaannesi ya da annesi tarafından anlatılmış.

Dinleyicilere estetik zevk ve kısa bir anlam vermek masalların ana hedefidir. Masalların birçok işlevi vardır. Hem eğitimsel hem de sanatsal, estetik, edebiyat hazinesidir ve tüm özellikleri bu niteliklerde kendini gösterir. Bu nedenle, muhteşem nesirlerin ana görevi, arsayı mümkün olduğunca toplanmış ve yaratıcı hale getirmektir. Kısacası, bir masalın tarihsel olması gerekmez. "Ertegişi", hikayeyi kaderiyle birleştirmemeye çalışır. Masallarda, basit bir insanın hayatı ve günlük hayatı büyülü renklerde sunulur. Çünkü bu türdeki sihir bir araç olarak kullanılıyor. Bir masalın ana çarpıcı kalitesi sıradan şeylerin abartılması olduğundan, hikaye anlatıcısı büyülü renklerde olan her şeyi tasvir etmek için çok çaba sarf eder. Masallardaki sihir ve güzellik, bir fikir ve bir hedef ile iç içedir. Ayrıca, türe ve arsaya bağlı olarak, peri masalları üç türe ayrılır:

- Hayvanlar hakkında hikayeler;

- Olağanüstü masallar,
- Batır masalları;
- Halk hikayeleri

ABSTRACT

Kazakh folk tales are one of the oldest and largest branches of oral literature. Kazakh folk tales are a noble legacy of Kazakh folklore, which has been conveyed in the process of development, growth and replenishment from father to son and antiquity to the present day. The nobility of Kazakh folk tales are becoming increasingly important in our time, because their origin is very old. Fairy tales provide information about the history, worldview, lifestyle, traditions, beliefs and beliefs of our people. Fairy Tales As society evolves, people's minds grow and their views on life change. Seeing the successes of our time, we see the embodiments of people's dreams in fairy tales.

The equivalent of the tale in Kazakh is met with the concept of "ertegi" and it is one of the most important types of folk prose. The storyteller is called the "ertegi" in Kazakhstan. Tales, a product of verbal culture, have reached the present day with the help of "ertegishi" from generation to generation. In the times when there are no communication tools available today, it is told by grandma or mother in order to have a good time at the bala, that is, children at night. Giving listeners aesthetic pleasure and a short meaning is the main goal of fairy tales. Fairy tales have many functions. It is an educational and artistic, aesthetic, literary treasure, and all its features are manifested in these qualities. Therefore, the main task of magnificent prose is to make the plot as collected and creative as possible. In short, a fairy tale does not have to be historical.

"Ertegishi" tries not to combine the story with his fate. In fairy tales, the life and daily life of a simple person is presented in magical colors. Because this type of magic is used as a tool. Since the main striking quality of a fairy tale is exaggeration of ordinary things, the storyteller makes a lot of effort to depict everything that happens in magical colors. The magic and beauty in fairy tales are teeming with an idea and a goal. Also, depending on the genre and the plot, fairy tales are divided into three types:

- Stories about animals;
- Fairy tales
- Batyr tales;
- Folk tales

MÜSLÜMAN SEYYAHLAR GÖZÜYLE NUSAYBİN

Dr.Öğr.Üyesi Hüseyin ALİ

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi-İslami İlimler Fakültesi

المخلص

في هذا البحث سنتحدث عن مدينة نصيبين وعن تاريخ هذه المدينة وسبب تسميتها ومن زارها من الرحالة والجغرافيين المسلمين وسنستعرض رواية فتحها الإسلامي وكيف وصفها الرحالة والجغرافيين في كتبهم كياقوت الحموي في كتابه معجم البلدان قال عنها هي مدينة عامرة من بلاد الجزيرة، ويعتبر من أكثر الرحالة وصفاً لنصيبين وبنائها وعمراتها، ووصفها ابن جبير في رحلته فقال هي شهيرة العتاقة والقدم وكذلك المقدسي في كتابه أحسن التقاسيم، وقال عنها البعقوبي كثيرة الأنهار والجنات والبساتين ولها نهر عظيم يقال له الهرماس عليه قناطر حجارة قديمة رومية وأهلها قوم من ربيعة من بني تغلب. ووصف الهروي في كتابه الإشارات إلى معرفة الزيارات ما بها من مرقد أولياء وصالحين. وتحدث القزويني عنها فقال هي كثيرة المياه والأشجار والبساتين، مسورة. ذكر أن لها ولقراها أربعين ألف بستان.

وقال البغدادي في كتابه مرصد الإطلاع نصيبين مدينة عامرة من بلاد الجزيرة على جادة القوافل من الموصل إلى الشام. ووصفها الحميري في كتابه الروض المعطار في خبر الأقطار، ووصفها ابن حوقل النصيبي في كتابه صورة الأرض. والعديد من الرحالة والجغرافيين تم ذكرهم في هذا البحث.

الكلمات المفتاحية: نصيبين، الرحالة، ياقوت الحموي، ابن جبير، ابن حوقل.

Özet

Bu tebliğde Nusaybini ve tarihini konuşacağız.Hangi seyyahlar Nusaybini ziyaret etti, ne şekilde methetti, Nusaybin İslam topraklarına nasıl katıldı onu konuşacağız. Örneğin Yâkût el-Hamavî Mu'cemul El-Buldan'da Nusaybinin EL-Cezire bölgesinde mamur bir şehir olduğunu söylemiş ve evlerinin nasıl olduğunu nasıl inşaa edildiğini ayrıntılarıyla anlatmıştır.Yine İbin Cübeyr isimindeki Seyyah Nusaybinin çok eski bir yerleşim birimi olduğunu anlatmıştır. Yine El Mekdesi isimindeki Seyyah Ahsenü't-Tekâsım kitabında Nusaybini anlatmıştır. Yakubi adlı Seyyah ta Nusaybinin çok sulak olduğunu içinden Hirmas isimli nehrin geçtiğini, Nehrin etrafında büyük kayalardan yapılmış köprüler olduğunu anlatmış ve Nusaybinin Benî Rabia ve Benî Teğlip soyundan geldiğini anlatmıştır. El-Haravi de El-İşârât ile Marifete'z-Ziyarat kitabında Nusaybinde çok veli ve evliya kabirleri olduğundan söz eder. El Kazvini de ağaçlık

sulak ve 40 bin tarlası olduğundan sözeder. El Bağdadi de kitabında Musul ile Şam arasındaki kervanların Nusaybinden geçtiğini anlatır. Ayrıca El-Himyeri ve İbn Havkal ve bir çok seyyah kitaplarında Nusaybini methederek anlatmışlardır.

Anahtar kelimeler: Nusaybin, Yâkût el-Hamavî, seyyah, İbin Cübeyr , İbn Havkal

БОЛАШАҚ МУЗЫКА МҰҒАЛІМІНІҢ ЭСТРАДАЛЫҚ ӘН АЙТУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ

FORMATION OF SKILLS OF POP SINGING OF THE FUTURE MUSIC TEACHER

М.Ә. СМАГУЛОВ

I. Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті
Талдықорған қаласы (Қазақстан)

АНДАТПА

Жоғары білім беру жүйесін жаңғырту қажеттілігі қазіргі заманғы, түбегейлі өзгермелі қоғамның жалпы және кәсіби мәдениеттің жоғары деңгейіне ие мамандарды даярлаудағы қажеттігіне негізделген. Осыған байланысты болашақ музыка мұғалімінің кәсіби дайындығына, оның музыкалық-педагогикалық даярлығына қойылатын талаптар артып келеді. Музыка мұғалімінің вокалдық-педагогикалық мәдениетін біз, жеке тұлғаның интегративті сапасы ретінде түсінеміз, оның құрамына әр түрлі әншілік қызмет, құндылық қарым-қатынас, вокалдық педагогика саласындағы құзыреттілік, жеке вокалдық-орындаушылық шеберлік, сондай-ақ вокалдық-педагогикалық қызметтегі шығармашылық белсенділіктер де кіреді. Заманауи педагогиканың маңызды міндетерінің бірі музыкалық білім беру үдерісін мақсатты және дәйекті етуге мүмкіндік беретін жаңа үйлесімді жүйені құру болып табылады. Мақалада болашақ музыка пәні мұғалімдерінің вокалдық-эстрадалық ән айту қабілеттерін дамыту үшін атқарылатын жұмыс пен жаттығулардың негізгі кезеңдері айқын сипатталады. Қазіргі заманғы эстрадалық вокалдық өнері өзінің әдістері мен формаларының әр түрлілігі санаға, сезімге, талғамға, болмысқа эстетикалық көзқарасты қалыптастыруға, тұлғаның шығармашылық қасиеттерін дамытуға үлкен әсер ететіні анықталады. Сондықтан да болашақ музыка мұғалімінің вокалдық қабілетін дамытуда эстрадалық ән айту дағдыларын қалыптастыру, руханилыққа тәрбиелеу, өзін-өзі дамыту және өзін-өзі дамыту мәселесі өзекті және маңызды көкейкесті сауалдардың бірі болып табылады.

Түйін сөздер: музыка мұғалімі, ән айту, эстрадалық вокал өнері, вокалдық қабілет

ABSTRACT

The need to modernize the system of higher education is due to the need for a modern, radically changing society in the training of specialists with a high level of general and professional

culture. In this regard, the requirements for the professional training of the future music teacher, its musical and pedagogical training are increasing. We understand the vocal and pedagogical culture of a music teacher as an integrative quality of a person, which includes a variety of vocal activities, value communication, competence in the field of vocal pedagogy, individual vocal and performing skills, as well as creative activity in vocal and pedagogical activities. One of the important tasks of modern pedagogy is to create a new harmonious system that allows purposefully and consistently to carry out the process of music education. The article clearly describes the main stages of work and exercises for the development of vocal and pop singing of future music teachers. Modern pop vocal art determines that the variety of its methods and forms has a great influence on the formation of aesthetic attitude to consciousness, feeling, taste, being, the development of creative qualities of the individual. Therefore, the issue of formation of skills of pop singing, education of spirituality, self-development and self-development in the development of vocal abilities of the future music teacher is one of the topical issues.

Key Words: The teacher of music, voice training, vocal art, the apparatus of the voice

TÜRK MİLLİ MÜCADELESİ'NİN YUGOSLAVYA KRALLIĞI BASININA YANSIMASI

Cemile Tekin*

Özet

Basının, toplum hayatında ve toplumun bilinçlenmesinde büyük önemi olduğu açıktır. Milletlerin bilgi alma ve yönlendirilmesi işlevini de icra eden basın Türk Millî Mücadelesi noktasında tüm dünyada ve özellikle Avrupa basınında çeşitli yansımaları olmuştur. Bunlar arasında Yugoslavya Krallığının ve bu krallığa bağlı dönemin basının bu konuya yer ayırdığı dikkati çeker.

Bu tebliğde, Yugoslav basın ve yayınında Atatürk'ün önderlik yaptığı Millî Mücadele dönemi sonrasındaki olaylarının yansımaları incelenmekte ayrıca Yugoslav basınının bu dönemde Anadolu'dan ne kadar haberdar olduğunun ve Anadolu'daki olaylar karşısında izlediği siyasetinin tanımlanması hedeflenmektedir. Atatürk'ün Millî Mücadeledeki önderliğinin öneminin Yugoslavya'da sonradan anlaşılmış olması, 19 Mayıs'ın Yugoslavya basınına bir "Kurtuluş Harekâtı Başlangıcı" olarak yansımaları ve bu nedenle basında kendine yeterince yer bulması sonucunu beraberinde getirmiştir. Böylece 1930 ve sonraki yıllarda Yugoslavya'da basılan kitap, dergi ve ansiklopedilerde Millî Mücadele hakkında pek çok bilgi bulunduğu görülmektedir. Bunun nedeni ise bu harekâtın öneminin anlaşılmasına ve Kurtuluş Savaşı'nın Krallık Yugoslavya'nın yeni kurulacak Türkiye Cumhuriyeti ile münasebetlerine yol açmasıdır.

Bu çalışmada bahsedilen konunun basına yansıyan tarafları ile ilgili örneklere de yer verilecektir.

Anahtar kelimeler: Millî Mücadele, Yugoslavya Krallığı, Atatürk, basın.

* Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi SBBF Tarih Bölümü, Konya/Türkiye. cemileh@hotmail.com

POSTSOVYET DÖNEMDƏ GÜNEY KAFKASYA'NIN GÜVENLİK SORUNLARI HAKKINDA

ON SECURITY PROBLEMS IN SOUTH CAUCASUS IN POST SOVYET PERIOD

Doç. Dr. Sevinç Ruıntan
Bakü Devlet Üniversitesi

ÖZET

XX.yüzyılın 90'lı yıllarında SSCB'nin çökmesi tüm postsovyet ve postsosyalist bölgelerde olduğu gibi Güney Kafkasya'da da jeopolitik durumun değişmesi ile sonuçlandı. Birlik cumhuriyetleri'nin 1991.yılında ard-arda bağımsızlıklarını ilan etmelerine rağmen SSCB'nin de-jure mevcutluğunu devam ettirmesi Batı devletleri tarafından şaşkınlıkla karşılanırdı. Yalnız 25 Aralık 1991'de, Mihail Gorbaçov SSCB prezidenti olarak faaliyetinin sona erdiğini ilan etdikten ve Stratejik nükleer silah kontrolünün Rusya prezidentine devredilmesine ilişkin karar imzaladıktan sonra¹ durum bu defa fiilen olarak da değişmeye başladı. Bir sıra araştırmacıların kanaatine göre (mesela, Fabrizio Vielmini²; David A.Baldwin³ vb.) tam da şu zamandan itibaren dünya politikasını belirleyen güçlerin bölgedeki nüfuz uğrunda bir-birleri ile mücadelesi bölgenin güvenliği için en büyük tehdit haline gelmiş oldu. Kendi tarafımızdan, amerikalı araştırmacı Tomas De Vaal'ın "her zaman arada kalan bölge"⁴ olarak adlandırdığı Kafkasya'da XX.yüzyılın 90'lı yıllarından başlayarak günümüze kadar görülmekte olan tüm etnik ve politik çatışmalara (Ermenistan-Azerbaycan Dağlık Karabağ sorunu, Ermenistan'ın Azerbaycan topraklarını işgali, Rusya-Gürcistan savaşı, Güney Osetya ve Abhazya sorunu vb.), etnik temizlik politikalarına, rejim değişikliklerine, rejimlere karşı isyanlara, devlet altı aktörlerin varlığına ve bir çok diğer meselelere Batı-Doğu karşıdurması kapsamında bakılmasının yanlış olmayacağı kanaatindeyiz. Ve bundan yola çıkarak, hazırki konuşmamızda Güney Kafkasya'da mevcut durumun bize göre hakkında daha az konuşulan sebeplerine aydınlık getirilmesine cehd edeceğiz.

¹ Указ Президента СССР от 25.12.1991 № 3162 «О сложении Президентом СССР полномочий Верховного Главнокомандующего Вооруженными Силами СССР и упразднении Совета обороны при Президенте СССР». Kaynak: <http://vedomosti.ssr.ru/1991/52/#1565>

² Fabrizio Vielmini. The Influence Of Mackinder's Theory On Current U.S. Deployment In Eurasia: Problems And Perspectives // Central Asia and the Caucasus, 2005 №4(34). Kaynak: http://www.cac.org/journal/2005/journal_eng/cac-04/08.veleng.shtml

³ David A.Baldwin. Power Analysis and World Politics: New Trends Versus Old Tendencies // World Politics, 1979, p.161-194. Kaynak: <https://pdfs.semanticscholar.org/9f76/0fc7c9f020c573a14ccff177dd9a5fa1cfab.pdf>

⁴ Thomas De Waal. The Caucasus: An Introduction. Published by Oxford University Press Ltd., 2010, p.272. Kaynak: https://books.google.az/books/about/The_Caucasus.html?id=6X745rS5Ci8C&redir_esc=y

Anahtar Kelimeler: Güney Kafkasya, Postsovyet dönem, Bölgesel Güvenlik, Batı-Doğu karşıdurması

Summary

The collapse of the USSR in the 90s of the 20th century resulted in a change in the geopolitical situation in the South Caucasus, as in all post-soviet and post-socialist regions. Although the Union Republics declared their independence one after another in 1991, the de jure presence of Soviet Union was met by a surprise of western countries. On December 25, 1991, only after Mikhail Gorbachev declared that his activity as a USSR president had ended and signed a decision to transfer the control over strategic nuclear weapons from the president of USSR to the president of Russia⁵ the existence of USSR de facto ended. According to number of researchers (for example, Fabrizio Vielmini⁶, David A.Baldwin⁷, and others.) from this point on the struggle of great powers with each other over the influence in the region became the biggest threat to the security of the region. From our perspective, in the Caucasus which American researcher Thomas De Vaal rightly defined as “always in between region”⁸ the analysis of all ethnic and political conflicts since 90s of 20th century until this day (Armenia-Azerbaijan Nagorno-Karabakh conflict, Armenian occupation of Azerbaijani territories, Russia-Georgia war, South Ossetia and Abkhazia conflict and others), ethnic cleansing policies, regime changes, uprisings against regimes, existence of sub-state actors, and many others via the framework of East-West confrontation standpoint would be appropriate. Building up on this, in this speech I am going to attempt to explain the less addressed reasons of the existing situation in South Caucasus.

Keywords: South Caucasus, Post-Soviet Period, Regional Security, East-West Cofrontation

⁵ Указ Президента СССР от 25.12.1991 № 3162 «О сложении Президентом СССР полномочий Верховного Главнокомандующего Вооруженными Силами СССР и упразднении Совета обороны при Президенте СССР». Kaynak: <http://vedomosti.ssr.ru/1991/52/#1565>

⁶ Fabrizio Vielmini. The Influence Of Mackinder's Theory On Current U.S. Deployment In Eurasia: Problems And Perspectives // Central Asia and the Caucasus, 2005 №4(34). Kaynak: http://www.cac.org/journal/2005/journal_eng/cac-04/08.veleng.shtml

⁷ David A.Baldwin. Power Analysis and World Politics: New Trends Versus Old Tendencies // World Politics, 1979, p.161-194. Kaynak: <https://pdfs.semanticscholar.org/9f76/0fc7c9f020c573a14ccff177dd9a5fa1cfab.pdf>

⁸ Thomas De Waal. The Caucasus: An Introduction. Published by Oxford University Press Ltd., 2010, p.272. Kaynak: https://books.google.az/books/about/The_Caucasus.html?id=6X745rS5Ci8C&redir_esc=y

TÜRKİYE’DE FAALİYET GÖSTEREN TİCARİ BANKALARIN İFLAS RİSKİ: Z”- SKOR MODELİ

Furkan TOKSOY¹

ÖZET

Bankalar küresel finansal sistemde, ülkeler arası ticareti geliştirme ve para transferlerinin gerçekleştirilmesi, para politikalarının izlenmesi, kaynaklara akıcılık sağlama gibi çeşitli işlemleri üstlendiğinden dolayı önemli bir konuma sahiptir. Küresel olarak etkili olduğu kadar bankalar ulusal ekonomi ve toplumsal yaşantı açısından da için büyük önem taşımaktadır. Para ve sermaye piyasasının en önemli aracı kurumları arasında yer almakta olan bankalar ülkelerdeki finansal yapının ve sistemin güçlü olmasına katkı sağlamaktadır.

Bankacılık sektörü yapısı ve işleyişi nedeniyle birçok risk ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Ülkeler arası oluşabilecek herhangi olumsuz bir durumda ya da bankaların faaliyetlerinden kaynaklı olarak piyasa riski, döviz riski, faiz riski ve likidite riski gibi çeşitli riskler ile karşı karşıya kalabilmektedir. Tüm bu riskler kontrol edilemediği takdirde finansal başarısızlık yani iflas durumu ile karşılaşılması kaçınılmaz bir durum olmaktadır. İflas riski bankaların yükümlülüklerinden daha çok varlıklarının değerinde gerçekleşen ani ve aşırı olan değer kayıplarına karşı yeterli sermayeye sahip olmamaları durumunda ortaya çıkmaktadır. Bankaların iflas etmeleri sonucunda ekonomide ödemeler dengesinde bozulmalara, ekonomik sistem katılımcılarının zarar etmelerine ve ticaret hacminin daralmasına neden olabilmektedir. Şüphesiz ki finansal risklerin doğru yönetilmesi bankaların devamlılığı açısından büyük önem taşımaktadır.

Finansal başarısızlığın tahmin edilmesine yönelik geliştirilen modeller arasında en çok bilinen ve kullanılan modellerden birisi Altman Z-Skor modelidir. Üç farklı model ile ortaya konulmakta olan Altman Z- Skor modelinin genel yapısı 1968 yılında belirlenmiştir. 1983 yılında halka açık olmayan firmalar için ve daha sonra 2000 yılında imalat firmaları dışındaki firmalar için model yeniden geliştirilmiştir. Model muhasebe verilerine dayanması ve modelin başarı yüzdesinin oldukça yüksek olmasından dolayı çalışmamızda bankaların iflas riskini

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Muhasebe ve Denetimi Yüksek Lisans Programı Öğrencisi, furkantoksoy@gmail.com

ortaya koymak için modelin üçüncü hali olan imalat firmaları dışındaki firmalar için geliştirilen formüller kullanılmıştır.

Bankalar tüm bu riskler ile karşı karşıya kalırken finansal yatırımcılar karar vermede çeşitli verilere ihtiyaç duymaktadır. Bankacılık sektöründe performansın düşük veya yüksek olması tüm finansal piyasa paydaşları açısından büyük önem taşımaktadır. Ödeme sistemlerine ulaşım, ticari firmaların finansmanında ve temel finansal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi gibi birçok fonksiyonda önemli rol almaktadır. Bundan dolayı bankacılık sektöründe meydana gelen herhangi bir başarı veya başarısızlık durumu ülkedeki ekonomik gelişmeleri doğrudan etkilemektedir. Yapmış olduğumuz çalışma ile ülkemizde ve dünyada yaşanan finansal dalgalanmalar sonucu ekonominin bel kemiği olan söz konusu kurumların iflas riskini ortaya koymak ve finansal piyasa paydaşlarının alacakları kararlarda ihtiyaç duydukları finansal bilgileri ilgili kişilere sunmak istenmiştir.

Çalışmada, Türkiye’de faaliyet göstermekte olan ticari bankaların 2014-2019 yılları arasında Kamu Aydınlatma Platformu tarafından yayınlanmış olan finansal tablolardan yola çıkarak, 2014 yılı aktif büyüklüklerine göre belirlenmiş olan ilk on ticari bankanın finansal risk olasılıkları hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Banka, Bankacılık, Finansal Risk, Altman Z- Skor

EDİRNE
10 MAYIS 2020

VALERİE SOLONAS'IN *SOCIETY FOR CUTTING UP MEN* ADLI YAPITIN
TÜRKÇE ÇEVİRİSİ *ERKEK DOĞRAMA CEMİYETİ MANİFESTOSU* ADLI
YAPITTA YAN METİNSEL BAĞLAMDA ÇEVİRMEN KİMLİĞİ

Dr.Öğr.Üy.Esra ULUŞAHİN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Çeviribilim kültürel dönemece girdikten sonra pek çok disiplinle birlikte ilişkilendirilmeye başlanmış, kültürel uygulamalarla çok yönlü, çok sesli bir çeviri anlayışı ortaya çıkmıştır. Feminist çeviri de bu kültürel anlayış ışığında çeviride feminist bir eylem olarak hem kuramsal hem yöntemsel açıdan yerini almıştır. Feminist çeviri, kadına yönelik eril tahakkümün baskıcı şiddetine karşı sesini ulus ötesine ulaştırmayı amaçlamaktadır. Çeviri ve ideoloji çerçevesinde detaylandırılan feminist çeviri, sadece ataerkillikten gelen dilsel baskıyı azaltmak için değil, kadın öznelliğinin kurulmasına katkıda bulunmak için de tercih edilmektedir.

Bu çalışmada feminist hareketin manifestosu olarak kabul edilen feminist yazar Valerie Solonas tarafından yazılan *Society for Cutting Up Men' (S.C.U.M.)* adlı yapıtın Ayşe Düzkan tarafından Türkçeye çevrilen , Sel Yayıncılık tarafından basılan ‘ Erkek Doğrama Cemiyeti Manifestosu’ adlı yapıt feminist çeviri ve yan metinlerin yapıtın çevrilmesinin nedenlerini ortaya koyduğu düşünüldüğünden erek metne eklenen yan metinsel unsurlar, çevirmen kimliğini ortaya çıkarmak için Gérard Genette’in öne sürdüğü ‘yan metinsellik’ (paratextualité) temelinde ele alınacaktır. Feminist yaklaşımı benimseyen çevirmenler, metin seçimlerinde, kullandıkları dil ve yöntemlerde kadının toplumdaki yerini, eril tahakküm tarafından uğradıkları haksızlıkları dile getirmek gibi bir duruş sergilemektedirler. Bu bağlamda, çalışmanın sonunda önsöz, çevirmen notları gibi yan metinler aracılığıyla kendini görünür kılan çevirmenin feminist yazar ve feminist çevirmen kimliği ile metni nasıl şekillendirdiğine ulaşmak amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: feminist çeviri, yan metinsellik, çevirmen kimliği

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN MÜZİK EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ (Trakya Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Örneği)

Öğr. Gör. Dr. Gül SAKARYA

Trakya Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan uluslararası öğrencilerin demografik özelliklerinin, sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel durumlarının ve bu öğrencilerin müzik öğretmenliği ders programında yer alan meslek bilgisi dersleri, genel kültür dersleri ve alan bilgisi derslerine yönelik görüşlerinin ortaya konmasıdır. Bununla birlikte söz konusu öğrencilerin öğrenimleri sırasında karşılaşmakta oldukları sorunlar ve beklentiler tespit edilerek bu doğrultuda öneriler getirilmeye çalışılmıştır. Araştırmada nitel yöntem kullanılmış olup veriler araştırmacı tarafından oluşturulmuş yarı yapılandırılmış görüşme sorularından içerik çözümleme yoluyla elde edilmiştir. Öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtların frekans değerleri çıkarılarak tabloların altına yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda uluslararası öğrencilerin çoğunun uyruğunun Yunanistan olduğu ve Trakya Üniversitesi'ni tercih sebeplerinin ağırlıklı olarak buldukları ülkeye yakın olması ve üniversitenin uluslararası öğrencilere yönelik bir vizyonunun bulunması olduğu anlaşılmıştır. Söz konusu öğrencilerin, ana dillerinin ve yükseköğretim öncesinde almış oldukları eğitimin Türkçe olması nedeniyle bazı meslek bilgisi dersleri dışında dil ve iletişim bakımından zorluklar yaşamadıkları ortaya çıkmıştır. Üniversitenin kendilerine sunmuş olduğu danışmanlık ve destek hizmetlerinin yeterli olduğu da öğrenci görüşleri doğrultusunda anlaşılmaktadır. Müzik eğitime yönelik alan derslerine ve diğer derslere ilişkin temel kazanımlarının büyük ölçüde yeterli olduğu sonucuna ulaşılmış ancak bazı öğrencilerin özel yetenek sınavında başvurmuş oldukları bireysel çalgılarının, anabilim dalında bulunan öğretim elemanı eksikliği nedeniyle değişmek zorunda kaldığı da sorunlar çerçevesinde ifade edilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin bir kısmının öğrenim gördükleri anabilim dalında yüksek lisans açılması halinde akademik kariyer planlaması yaptıkları da araştırmanın sonuçları arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler : Uluslararası Öğrenciler, Yabancı Uyruklu Öğrenciler, Müzik Eğitimi, Güzel Sanatlar.

SPORCULARIN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Esra BAYRAK AYAS

Adıyaman Üniversitesi,

Özet

Tükenmişlik kavramı teknolojik gelişmeler sonucunda insanoğlunun aşırı çalışması sonucu ortaya çıkan bir problemdir. Kişinin aşırı talepler karşısında yorulması, yıpranması, enerjisinin bitmesi ve başarısız olması durumunda ortaya çıkan tükenmişlik kavramı hemen hemen her ortamda kendini göstermektedir. Bunlardan biri de spor sektörüdür. Sporculara yöneltilen yoğun antrenman programları veya yüksek derecede başarı beklentileri bu kişilerin tükenmişliğe yönelen nedenlerden bazılarıdır. Fakat bu durumlarda sporcular yetenekleri el verdiği sürece bilişsel değerlendirmelerde bulunmaktadır. Antrenörlerin ya da çevrenin sporculardan beklentileri sporcuların yetenekleri ile örtüşmediği durumlarda bazı fizyolojik ve psikolojik tepkiler meydana gelmektedir. Bu psikolojik tepkilerden biri de tükenmişliktir. Bu nedenden dolayı sporcuların tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi çalışmamızın amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini Adıyaman ilindeki sporcular oluştururken örneklemini ise Adıyaman merkez gençlik ve spor il müdürlüğüne bağlı sporcular oluşturmaktadır. Araştırmaya toplamda 179 sporcu katılmıştır. Araştırmada sporcuların tükenmişlik düzeylerini belirleyebilmek için Sorkkila ve ark., (2017) tarafından geliştirilen ve Türk kültürüne uyarlamasını Çam ve Ark., (2019) tarafından yapılan üç alt boyut ve on maddeden oluşan “Spor Tükenmişliği Envanteri” kullanılmıştır. Araştırmayı oluşturan sporcuların genel olarak sporda tükenmişlik envanteri puanlarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Spor branşı, sporcuların haftalık antrenman saatleri ve kaç yıldır spor yaptıkları değişkenler ile sporda tükenmişlik envanter ve alt boyutları puanları arasında anlamsal farklılıklara rastlanmıştır. Takım sporlarında sporcu olanların sporda tükenmişlik düzeylerinin daha yüksek olduğu ve haftada antrenman yaptıkları saat, sporcu oldukları yıl ile sporda tükenmişlik envanteri arasında doğru orantı olduğu gözlenmiştir. Ancak cinsiyet değişkeninde anlamsal farklılıklara rastlanmamasına rağmen envanterden alınan ortalama puan kadınların tükenmişlik düzeylerinin erkeklerden fazla olduğunu bize göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor Tükenmişliği, Tükenmişlik, Sporcu

ROUSSEAU'UN EĞİTİM ANLAYIŞI**YL. ÖĞRENCİSİ, AZER KAL**

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

ÖZET

Rousseau eserleri ve görüşleri kapsamında toplumu etkileyen önemli bir filozof olarak karşımıza çıkmaktadır. 18. yüzyıla damgasını vuran düşünceleriyle önemli bir yer tutmaktadır. Rousseau da düşünceleri ve eserleri ile toplumu etkileyen, yönlendiren ve aydınlatan en önemli düşünürlerden birisi olmuştur. Rousseau Kant ve romantik filozofları da etkilemiştir.

Rousseau, bireysel insanın mutluluğu üzerinde durmuştur. Bireysel insan varlığının ve mutluluğunun çok önemli olduğu üzerinde durmuş ve bireye daha çok değer vermiştir. Bireyin mutluluğunun aynı zamanda toplumun mutluluğunu da beraberinde getirecek olması konunun önemini ortaya koymaktadır. Ve bu mutlulukta düşüncelerimiz önemli bir yer tutmaktadır. Bu düşüncelerimizi toplumu ve bireyi olumlu etkileyecek ve yönlendirecek alana harcanmalıdır. Rousseau bu konuyla ilgili toplumu ve bireyi geliştirecek ve onaracak bir alan olan eğitim üzerinde durmuştur. Rousseau'un toplumu yönlendiren düşüncelerinden eğitim önemli bir yer tutmaktadır. Eğitim konusu hem kendi kapsamı açısından ele alındığında hem de başka alanları da etkilemesi açısından önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Rousseau toplumu yahut bireyi onarmanın ancak eğitimle olacağı üzerinde durmuştur. Rousseau da doğa kötü değildir. Toplum kötüdür. Toplum onarılırsa doğa daha iyi bir yer olacaktır.

Rousseau da eğitim devletin önemli bir işidir. Toplumun dayanışma duygusunu artıran bir eğitim izlenmelidir. Çocuklar birlikte eğitilmelidir. Rousseau eğitimi devletin önemli bir işi olarak görse de aile de eğitim konusundan sorumludur. Eğitim hem devletin hem de ailenin her ikisinin de üzerinde durması gereken sorumluluğudur. Hem devlet hem aile erdem konusu üzerinde durarak eğitimi ele almalıdır. Bu toplumu birbirine daha bağlı dayanışma içinde varlığını sürdürmesini kolaylaştıracaktır. Bu çalışma Rousseau'un hem toplum hem de birey görüşleri esas alınarak eserleri çerçevesinde eğitime bakış açısını incelemektedir. Bu kapsamda Rousseau 'un eğitimle ilgili görüşlerinin gerçeklikle ilişkisi eleştirel olarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rousseau , Toplum, Birey, Eğitim

THE USAGE OF ONLINE PSYCHOLINGUISTIC METHODS IN FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION (FLA) PROCESS

Asst. Prof. Dr. Fatma Demiray AKBULUT

Bolu Abant İzzet Baysal University

ABSTRACT 1.

Today, the number of individuals who acquire a foreign language through developing technology and new foreign language teaching methods and techniques is increasing day by day. In addition to traditional approaches to foreign language acquisition, the use of online methods and techniques has also begun to expand. Online techniques, which have taken place not only in the field of psychology, but also in an interdisciplinary field such as cognitive psychology, experimental psychology, psycholinguistics, linguistics and applied linguistics, have started to be emphasized in the literature. In addition, such studies guide researchers in the early stages of the learning process by providing direct information and data on cognitive processes or creating metacognitive awareness for language learners in the field of psycholinguistics. The display of these cognitive and metacognitive awareness processes by researchers enables language studies to move away from theory and to contribute practical studies. In this context, this study will provide a brief overview of what online experimental studies are and the necessary laboratory environment is to carry out these studies. In addition, it provides an overview of the hardware and software to be used in the laboratory and their costs. It is hoped that this study will be a guide for foreign language researchers who are working on language processing and psycholinguistics.

Keywords: Psycholinguistics, online techniques, foreign language acquisition

TRANSACTIONAL DISTANCE IN LANGUAGE EDUCATION DURING THE COVID-19 OUTBREAK

Asst. Prof. Dr. Fatma Demiray AKBULUT

Bolu Abant İzzet Baysal University

ABSTRACT 2.

Distance education has emerged as a result of social need, rather than being an alternative to classroom education. With the advent of distance education, the phenomenon of transactional distance (TD) has also begun to be addressed. In this context, this study aims to examine the perception of transactional distance experienced with the transition of university education to compulsory distance education after COVID 19 outbreak. Bolu Abant İzzet Baysal University, Translation and Interpreting department students participated in the study (N = 77). In order to measure TD perceptions, a questionnaire consisting of 31 items was presented to the students. The items in the survey are intended to measure the TD relationship between student-teacher, student-content, student-student and student-interface. The students have answered the questionnaire through IBUZEM (University Distance Education System) and the data obtained were analysed with descriptive statistics. According to the results, the interaction between student-teacher is much more successful than student-student, student-content or student-interface interaction in general meaning. Then, the answers given by the students for each course (Translation Studies, Linguistics, English Lexis) were divided into groups and the data were re-analysed with one-way ANOVA. According to the results, in the course of Translation studies, the TD status of the students is higher than the other courses. However, in courses such as English Lexis or Linguistics, students do not seem to experience the TD difficulty intensively, where the subjects are mostly based on theory, less practical or applied work and individual studies are more important.

Keywords: Transactional distance, distance education, foreign language teaching

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK ÖĞRETİMİ YETERLİKLERİ İLE BAZI DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN İLİŞKİSİ²

Mahmut Can EREN

Millî Eğitim Bakanlığı

Doç. Dr. Ramazan KARATAŞ

Akdeniz Üniversitesi

ÖZET

İlkokul öğrencilerinin matematiğe karşı olumlu tutum geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin rolü büyüktür. Bu nedenle sınıf öğretmeni adaylarının matematik öğretimi yeterliklerinin tespit edilmesinin ve bu yeterliklerin çeşitli değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığının önemli ve gerekli olduğu düşünülmüştür.

Bu çalışmada; sınıf öğretmeni adaylarının matematik öğretimi yeterlikleri ile bazı demografik özelliklerinin (cinsiyet, mezun olduğu lise türü, bölümü tercih sırası, öğretmenlik deneyimi) arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Akdeniz Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği programında dördüncü sınıf öğrencisi olan 89 (63 Kız, 26 Erkek) öğretmen adayından oluşmaktadır. Var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bu çalışma betimsel tarama modeli olarak tasarlanmış ve 2015-2016 yılında gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Matematik Öğretimi Yeterlik Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu (Cinsiyet, Mezun Olduğu Lise Türü, Bölüm Tercih Sırası, Öğretmenlik Deneyimi) kullanılmıştır. Verilerin analizinde; Mann Whitney-U Testi, Kruskal Hallis-H Testi kullanılmıştır. Bütün analizlerde 0.05 düzeyinde anlamlılık aranmıştır.

Çalışmadan elde edilen sonuçlarda sınıf öğretmeni adaylarının matematik öğretimi yeterlik ölçeğinden aldıkları puanlar ile cinsiyet, bölümü tercih sırası ve mezun oldukları lise türü değişkenleri ile anlamlı bir farklılık bulunmazken, öğretmenlik deneyimi değişkeni ile istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür. Öğretmen adaylarının matematik öğretimi yeterliklerinin öğretmenlik deneyimine göre anlamlı farklılık göstermesi tecrübe ve deneyimin öz yeterliğe pozitif etkisini ortaya koymaktadır. Bu sonuca göre öğretmen adaylarının sahip

² Bu çalışma 1. yazarın yüksek lisans tezinin bir bölümünden oluşmaktadır.

oldukları teorik bilgileri ne kadar çok uygulama fırsatı elde ederlerse kendilerini o kadar yeterli hissedecekleri söylenebilir

Anahtar Kelimeler : Sınıf öğretmeni adayları, matematik öğretimi yeterliği, demografik özellikler.

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KESİR PROBLEMLERİNİ MODELLEME YÖNTEMİYLE ÇÖZEBİLME YETERLİLİKLERİ İLE MATEMATİK ÖĞRETİMİ YETERLİLİKLERİNİN İLİŞKİSİ³

Mahmut Can EREN

Millî Eğitim Bakanlığı

Doç. Dr. Ramazan KARATAŞ

Akdeniz Üniversitesi

ÖZET

İlkokul öğrencilerinin matematiğe karşı olumlu tutum geliştirmesinde sınıf öğretmenlerinin rolü büyüktür. Yine ilkokul döneminde kesirlerin öğretiminde öğrencilerin anlamlı öğrenmeleri ve bilgiyi içselleştirebilmeleri için kesir problemlerini modellemenin gerekli olduğu söylenebilir. Bu nedenle sınıf öğretmeni adaylarının matematik öğretimi yeterliklerinin ve kesir problemlerini modelleme yöntemiyle çözebilme yeterliklerinin tespit edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada; sınıf öğretmeni adaylarının kesir problemlerini modelleme yöntemiyle çözebilme yeterlikleri ile matematik öğretimi yeterlikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Akdeniz Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği programında dördüncü sınıf öğrencisi olan 89 (63 Kız, 26 Erkek) öğretmen adayından oluşmaktadır. Var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bu çalışma betimsel tarama modeli olarak tasarlanmış ve 2015-2016 yılında gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Matematik Öğretimi Yeterlik Ölçeği ve Kesir Problemlerini Modelleme Yeterliklerini Belirlemeye Yönelik Başarı Testi kullanılmıştır. Verilerin analizinde; Spearman Korelasyon Testi kullanılmıştır. Yapılan analizde 0.05 düzeyinde anlamlılık aranmıştır.

Çalışmadan elde edilen sonuçlarda kesir problemlerini modellemeye yönelik başarı testinden aldıkları puanlar ile matematik öğretimi yeterlik ölçeğinden aldıkları puanların analizinde istatistiksel olarak pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni adayları, kesir problemlerini modelleme yeterliliği, matematik öğretimi yeterliği.

³ Bu çalışma 1. yazarın yüksek lisans tezinin bir bölümünden oluşmaktadır.

СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЕВРАЗИЙСТВА**Еремеев АЛЕКСАНДР**

Томский государственный университет

АННОТАЦИЯ

Происходящие трансформационные процессы в современной России, направленные на модернизацию различных аспектов жизни общества, выдвину^{TM} на первый план вопрос о путях развития России и ее будущем. Попытки ответить на него неизбежно обращают наше внимание к прошлому опыту _ «Сегодня российский мыслитель находится на распутье он вынужден либо эклектично соединять в своего рода компендиуме новомодные направления, развиваемые зарубежными коллегами, либо в собственной истории и культуре искать момент заброшенного старта Отсюда неизбежность переосмысления всего богатого наследия русской философии!» Самобытной частью этого культурного наследия является евразийство

Евразийство - одно из ярких социально-политических учений российской общественной мысли XX века, которое активно искало ответы на вопросы о самоидентификации Евразийцы утверждали, что никакое изменение политического строя, никакие действия, направленные на интеграцию в мировое сообщество, не избавят Российское государство от в той или иной степени конфронтации с Западом Данный тезис разделяют и некоторые современные западные идеологи Актуальность евразийства косвенно подтверждается и повышенным интересом к нему современных западных идеологов.

Ключевые слова: евразийство, Россия, социологический взгляд

EDİRNE
10 MAYIS 2020

COVID-19 SÜRECİNDE, UZAKTAN EĞİTİM VE KONUŞMA KAYGISI**Dr.Öğrt.Üyesi Dr Süleyman KASAP**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ÖZET

Uzaktan eğitim, fiziksel olarak bir okulda bulunamayan öğrencilerin eğitimidir. Genel olarak, bu eğitim şekli öğrencilerle posta yolu yazışma kursları yada bugün, çok daha yaygın olan online (çevrimiçi) eğitimi ile sağlanmaktadır. Covid-19 virüsü nedeniyle dünyanın birçok yerinde uzaktan eğitime mecbur kalınmış ve çeşitli uygulamalarla eğitim programları uzaktan eğitimle sürdürülmüştür. Bu eğitimin uygulayıcıları olan öğretmenlerin birçoğu ilk kez uzaktan eğitim yolu ile öğrencilerine internet yolu ile ulaştılar. 20 öğretmenle yapılan yarı yapılandırılmış görüşme formları ile Covid-19 süreci boyunca yaptıkları uzaktan eğitimlerde konuşma kaygıları analiz edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler öğretmenlerin normal sınıflarda yaptıkları derslerden daha fazla konuşma kaygısı yaşadıklarını göstermiştir. Çevirim içi konuşma kaygısının nedenleri olarak dersleri sadece öğrencilerin değil ebeveynlerin de izlemesi ya da dinlemesi, öğrencileri kontrol edememe, kendi ses ve görüntüsüne yabancılaşma hissi gibi faktörler ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Psikodilbilim, Konuşma Kaygısı, Uzaktan eğitim

EDİRNE
10 MAYIS 2020

ZİHİNSEL İYİ OLUŞ VE YABANCI DİL KAYGISI**Dr.Öğrt.Üyesi Dr Süleyman KASAP**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ÖZET

Dünya Sağlık Örgütü'nün öznel ve nesnel olarak iki boyutta var olduğunu belirttiği iyi oluş, bireyin yaşam deneyimlerini ve yaşam koşullarının sosyal normlar ve değerlerle karşılaştırılmasını içerir. Yaşam koşullarına örnek olarak sağlık, eğitim, iş, sosyal ilişkiler, yerleşik ve doğal ortamlar, güvenlik, sivil katılım ve yönetim, barınma ve iş-yaşam dengesi verilebilir. Öznel deneyimler arasında kişinin genel olarak iyi olma duygusu, psikolojik işlevleri ve duygusal durumları bulunur. Bu anlamda, İyi oluş düzeyi yüksek olanların sağlıklı, zihinsel olarak aktif, sosyal yönleri güçlü, başarı duygusuna sahip bireyler olmaları beklenir. Yapılan bu çalışmada 102 üniversite öğrencisinin zihinsel iyi oluşu ile yabancı dil kaygıları ölçülmüş ve iyi oluş düzeyleri yüksek olan katılımcıların, yabancı dil kaygı düzeylerinin düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Buna karşın, araştırma iyi oluş düzeyleri düşük olan katılımcıların yabancı dil kaygı düzeylerinin yüksek olduğunu göstermiştir.

Anahtar kelimeler: Psikodilbilim, iyi oluş, yabancı dil kaygısı

EDİRNE
10 MAYIS 2020

FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİNİN DRAMA VE ARGÜMANTASYON YÖNTEMLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül (ÇİRKİNOĞLU) ŞEKERCİOĞLU

Balıkesir Üniversitesi

Sinem AKSU

Balıkesir Üniversitesi

ÖZET

Geleneksel öğretim dışındaki modern öğretim yöntemleri ile yapılan öğretimlerin öğrencilerin akademik başarılarına etkisi ile ilgili çalışmalar yaygın olmakla birlikte öğrencilerin bu yöntemlere yönelik tutumları araştırmacıların ilgisini çekmektedir. Bu çalışmada, ısı ve sıcaklık konusunun öğretiminde drama ve argümantasyon yöntemleri kullanılmış ve öğretim sonrasında öğrencileri yöntemlere yönelik tutumları belirlenmiştir. Uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim öğretim yılı güz döneminde Marmara Bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören ve Genel Fizik III dersini alan toplam 57 fen bilgisi öğretmenliği öğrencisi oluşturmaktadır. Gruplardan birinde argümantasyon yöntemiyle, diğer grupta ise drama yöntemiyle ısı ve sıcaklık konusunun öğretimi yapılmıştır. Argümantasyon yöntemi ile öğretim yapılan grupta 30, drama grubunda ise 27 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmada (Çirkinoğlu) Şekercioğlu'nun (2017) çalışmasından uyarlanmış olan Drama Tutum Ölçeği ve Argümantasyon Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Drama Tutum Ölçeği geçerlik güvenirlik çalışmaları sonrasında 20 maddeden oluşan hali ile çalışma grubuna uygulanmıştır. Çalışma verilerinden elde edilen Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0.93 olarak hesaplanmıştır. Argümantasyon Tutum Ölçeği ise 19 madde içermekte ve elde edilen Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0.94 olarak hesaplanmıştır. 27 öğrenciye uygulanan Drama Tutum Ölçeği'nin sonuçlarına göre drama grubunu oluşturan öğrencilerin drama yöntemine yönelik tutumlarının ortalama 3.44 oranında olumlu olduğu belirlenmiştir. Drama grubunda kız öğrencilerin yöntemle yönelik tutum puanlarının erkek öğrencilerden yüksek olduğu görülmüştür. 30 öğrenciye uygulanan Argümantasyon Tutum Ölçeği'nin sonuçlarına göre öğrencilerin argümantasyon yöntemine yönelik tutumlarının ortalama 2.99 oranında orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Argümantasyon grubunda erkek öğrencilerin tutum puanı ortalamalarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Genel olarak ise çalışmada tutum ortalamalarının her iki yöntemle karşı olumlu olduğu görülmüşse de drama yöntemiyle yapılan öğretimde öğrencilerin yöntemle yönelik daha yüksek tutumlar geliştirdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Argümantasyon, drama, tutum, eğitim fakültesi öğrencileri.

DRAMA YÖNTEMİNİN FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN SES KONUSUNDAKİ BAŞARILARINA ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül (ÇİRKİNOĞLU) ŞEKERCİOĞLU

Balıkesir Üniversitesi

Kübra (GENÇ) GÜMÜŞ

Balıkesir Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmada drama yönteminin, fen bilgisi eğitimi öğretmenliği ikinci sınıf öğrencilerinin ses konusundaki akademik başarılarına etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemi, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Marmara Bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören 25 deney grubu öğrencisi ve 27 kontrol grubu öğrencisi olmak üzere toplam 52 fen bilgisi eğitimi anabilim dalı ikinci sınıf öğrencisidir. Deney grubunda ses konusunun öğretimi drama yöntemi ile kontrol grubunda geleneksel öğretim yöntemi ile yapılmıştır. Ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel desende olan çalışmada veri toplama aracı olarak Ses Başarı Testi kullanılmıştır. Veri toplama araçlarından elde edilen nicel veriler SPSS 23 istatistik programı, açık uçlu nitel veriler ise içerik analizi yapılarak analiz edilmiştir. Ses Başarı Testi son test ortalama puanları ön test ortalama puanlarına göre her iki grupta da anlamlı düzeyde artmıştır. Drama yöntemi ile öğretim yapılan deney grubunun Ses Başarı Testi son test puanları geleneksel yöntem ile öğretim yapılan kontrol grubunun son test puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuç drama yöntemi ile yapılan öğretimin eğitim fakültesi öğrencilerinin ses konusundaki başarılarını artırmada geleneksel öğretime göre daha etkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Drama yöntemi, ses, fen bilgisi öğretmenliği öğrencileri, başarı.

SOSYAL MEDYADA LİNÇ KÜLTÜRÜ: PANDEMİ KAPSAMINDA YAPILAN “EVDE KAL” ÇAĞRILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Emre ÖZERGİN

Selçuk Üniversitesi

Hatice YILMAZ

Selçuk Üniversitesi

ÖZET

Teknolojinin gelişmesi ve internetin yaygınlaşmasıyla beraber bireyler sosyal medya mecralarını kamusal alan olarak görmeye başlamıştır. Bu mecralarda sosyalleşen bireyler beğenilmek, saygı görmek, kendini göstermek, dikizlemek gibi dürtülerini tatmin etmek amacıyla sosyal medyaya yoğun ilgi göstermiştir. Sosyal medya kullanımı yaygınlaştıkça bireylerin gerçek kamusal alanlarda kabul edilen kimi rolleri sosyal medyaya taşıdıkları görülmektedir. Bireye kendini ifade etmekte, zamanda ve mekanda özgürlük sağlayan sosyal medya platformlarında gün geçtikçe biz ve öteki ayrımı belirginleşmeye başlamıştır. Anonim bir kitlenin üyesi olan birey buna duyduğu güven ve kabul görme içgüdüleriyle ötekini dışlamaktadır. Birey tek başına gerçekleştiremeyeceği eylemleri kendisi gibi düşünen topluluklar içinde daha kolay gerçekleştirmektedir. Bu durum nefret söylemlerine, bireyin kendini rahatlatmak adına ötekine saldırmasına sebep olmaktadır. Böylece günümüzde linç kavramının sosyal medyada ki tezahürleri görülmektedir. Linç bir kavram olarak ilk defa Amerika’da karşımıza çıkmaktadır. Siyahilere uygulanan şiddeti betimlemek amacıyla ortaya çıktığı bilinmektedir. Linçin özdeşleşilen ve yabancılaşılın arasında yaşanan bir kitle psikoloji ürünü olduğunu söylemek mümkündür. Biz ve öteki etrafında toplanan bireyler olumsuz bir durum karşısında ötekilerden bir günah keçisi belirleme eğilimindedir. Bireyler afetler, hastalıklar, şanssızlıklar gibi birçok kötü durumda “günah keçisi” seçmekte ve onu kurban etmektedir. Bütün kötü gidişatın sorumluluğu bu kişiye yüklenmekte ve birey kendini rahatlatmaktadır.

Bu çalışmada bulunduğumuz pandemi dönemiNde Covid-19 yayılımını önlemek adına Instagram üzerinden yapılan “Evde Kal” paylaşımları incelenmiştir. Seçilen dört ünlü isimin

(Pınar Altuğ, Burak Özçivit, Demet Akalın, Demet Özdemir) “Evde Kal” çağrılarına gelen yorumlar üzerinden içerik analizi yapılmıştır. Seçilen nefret söylemi, kendini rahatlatma, ötekine tahammülsüzlük kategorileri üzerinden paylaşımlar incelenmiştir. Çalışma sonucunda bireylerin ünlüler tarafından yapılan “Evde Kal” çağrıları karşında tahammülsüzleştikleri görülmektedir. Yorumlarda maddi olarak ötekileştirilen ünlülerin zenginlikleri ve refah yaşamları üzerinden linç edildikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Linç, Sosyal medya, Instagram

DİJİTAL TOPLUMUN SOSYOLOJİSİ

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Solmaz

İnönü Üniv. Fen-Edb Fakültesi, Sosyoloji Bölümü,

Öz

Araştırmanın amacı, dijital dünya ile sosyolojiyi bir araya getirmektir. Bunun için dijital dünyanın bireyler, ilişkiler ve temel toplumsal kurumlar üzerindeki yol açtığı değişimlere, dönüşümlere yer verilmiştir. Yöntem açısından doküman incelemesi tekniğine müracaat edilmiştir ve yapmış olduğumuz araştırmanın diğer bilim insanlarının ulaştığı sonuçlarla desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmadan dijital dünya ile uzlaşmamız gerektiği, bunun kaçınılmaz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılması elzem olan şey, dijital dünyanın kullanıcılarının daha bilinçli hale gelmelerini sağlamaktır. Bunun için okullarda dijital dünya ile ilişkili derslere ağırlık verilmesi, eğitimi tamamlamış veya bir şekilde okul hayatından uzaklaşmış kimseler için de Halk Eğitim Merkezleri vasıtasıyla bilgilendirici etkinlikler düzenlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Abstract

The aim of the research is to put together the digital world with sociology. For this, the changes and transformations on individuals, relationships and basic social institutions caused by the digital world are given place. In terms of method, the document analysis technique has been applied and it is aimed to support our research with the results of other scientists. It was concluded from the research that we have to compromise with the digital world and that it is inevitable. What is essential is to enable users of the digital world to become more conscious. For this, it was concluded that it is necessary to focus on the lessons related to the digital world in schools, and to organize informative activities for those who have completed their education or have somehow left school life through Public Education Centers.

ŞÜKRÜ TUNAR'IN UŞŞÂK MAKAMINDAKİ OYUN HAVASI İCRÂSININ TAHLİLİ

ANALYSIS OF THE “OYUN HAVASI” PERFORMANCE IN UŞŞÂK MAQAM OF ŞÜKRÜ TUNAR

Arş. Gör. Muhammed Gani ŞAHİNOĞLU

Ardahan Üniversitesi

Özet

Osmanlı Döneminde 18. yüzyılın sonlarında Türk mûsikisine giren klarnet, bandolarda kullanılarak batı müziği etkisiyle icrâ edilmiştir. 20. yüzyılda İbrahim Efendi tarafından ilk defa klarnet ile Türk mûsikisi icrâsı gerçekleşmiştir. İbrahim Efendi'den sonraki dönemde Şükrü Tunar en önemli isim olmuştur. 20. yüzyıl Türk mûsikisi tarihinde hem bestekârlığı hem de klarnet icrâcılığı açısından Şükrü Tunar'ın önemli bir yeri vardır. Kendinden sonraki icrâcıları da etkileyerek ekol olan Tunar, Türk mûsikisinde klarnet tavrının nasıl olduğunu ilk ortaya koyan kişi olmuştur. Şükrü Tunar'ın biyografisi, bestekâr kimliği ve klarnet icrâcılığına yönelik yazılı kaynaklara ulaşmak için literatür taraması, sanatkârın klarnet oyun havası icrâsına ulaşmak içinse arşiv taraması yapılmıştır. Bu araştırmada, Türk mûsikisi klarnet icrâsı tavrının kazanımı için önemli rol oynayan Şükrü Tunar'ın oyun havası icrâsındaki tavrı özellikleri tespit edilerek söz konusu farklılığın ortaya konulması amaçlanmaktadır. Şükrü Tunar'a ait olan Uşşâk makamındaki oyun havasını, kendisinin icrâ etmiş olduğu biçimi ile notaya alınarak TRT repertuarındaki nüshası ile karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonrasında teknik, melodik ve nazari açıdan incelenerek Şükrü Tunar'ın icrâ özellikleri süsleme teknikleri, tartımsal çeşitlemeler, ezgisel çeşitlemeler, üfleme teknikleri ve müzikal ifade unsurları basamakları doğrultusunda tahlil edilmiştir. Araştırmada, ulaşılan bulgular ile bilimsel geçerlilik ve güvenilirlikle saptanan veriler ışığında Şükrü Tunar'ın icrâ tavrı, klarnet meraklıları ve icrâcılarının kullanımına sunulmak maksadı ile müşahhas bir şekilde çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Türk Mûsikisi, Şükrü Tunar, Klarnet, Uşşâk, Oyun havası, İcrâ Tahlili

Abstract

The clarinet, which entered the Turkish music with the effect of western music at the end of the 18th century, was performed in bands. Turkish music clarinet was performed by İbrahim Efendi

in the 20th century for the first time. Şükrü Tunar has been the most important name in the period after İbrahim Efendi. Şükrü Tunar has an important place in the history of 20th century Turkish music both in terms of composing and clarinet performance. Tunar, who was accepted as a school by influencing the performers after him, was the first person to demonstrate clarinet attitude in Turkish music. It was conducted a literature scan to access written resources for Şükrü Tunar's biography, composing and performance, and it was performed an archive scan to access the "Oyun Havası" performance. In this research, by determining the characteristics about performance of Şükrü Tunar, who plays an important role in the performance attitude of Turkish music clarinet, is aimed to reveal the difference in question. The note in the TRT repertoire of "Oyun Havası" in Uşşâk maqam belonging to Şükrü Tunar was compared with the form he performed. This comparison has been handled theoretically and melodically, and the performance characteristics of Şükrü Tunar were analyzed in accordance with the steps of musical ornamentation techniques, rhythmic variations, melody variations, blowing techniques and musical expression elements. In the light of the findings obtained in the research and the data determined with scientific validity and reliability, the performance of Şükrü Tunar was examined in order to present it to the use of clarinet enthusiasts and performers.

Keywords: Turkish Music, Şükrü Tunar, Clarinet Performance, Uşşâk, Oyun Havası, Performance Analysis

EDİRNE
10 MAYIS 2020

AĞRI YÖRESİNE AİT KADIN HALAYLARININ MÜZİK VE OYUN YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

THE INVESTIGATION OF WOMEN HALAYS OF AĞRI REGION
IN TERMS OF MUSIC AND FOLK DANCE

Arş. Gör. Muhammed Gani ŞAHİNOĞLU

Ardahan Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırmada, yüz yıllardan beri çeşitli toplumları bünyesinde barındıran ve aynı zamanda çevre illerle de ciddi bir etkileşimde bulunan Ağrı ilinde yaşayan insanların, geleneksel oyun ve müzik kültürleri içerisindeki halk oyunlarında icrâ edilen kadın halayları incelenmiştir.

Halayın yörelere göre değişen çeşitleri, müzik ve oyun biçimleri vardır. Ağrı yöresinde oynanan halay, eski dönemlerde dini açıdan bakıldığında sadece kadınlar ya da sadece erkekler tarafından oynanmıştır. Belli bir süre sonra kadın ve erkeklerin birlikte oynamaları için akraba olmaları ya da aralarında bir çocuk bulundurarak oynamaları normal karşılanmıştır. Bu durumda yörede kadın halayları, erkek halayları ve karma oynanan halaylar olmak üzere üç çeşit halay ortaya çıkmıştır.

Araştırmada elde edilen verilere göre Ağrı yöresinde bar ve halay türlerinin oynandığı ancak halay türünün daha etkili olduğuna ulaşılmıştır. Yörede halay türünde icrâ edilen oyunların içerisinde sadece kadınlara özgü olan oyunlar ve müzikler incelenmiştir.

Ağrı yöresinde icrâ edilen kadın halaylarını bütün bir şekilde ifade etmek amacıyla, onların nasıl oynandığı, oyuncuların oyun içerisinde hangi materyaller kullandığı, bir sonraki motife geçerken ne gibi komutlar verdikleri ve bu komutun kim tarafından verildiği gibi konular ele alınmıştır. İcrâsı esnasında hangi eşlik çalgıları kullanıldığı ve ne tür ortamlarda icrâ edildiğinden söz edilmiştir. Yöredeki kadın halaylarında hangi konuların işlendiği ve icrâ edilen eserlerin hangi makam ve usûl de olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Halk Oyunları, Halay, Müzik,

ABSTRACT

In this research, it were investigated the Women Halays performed in folk dances in traditional game and music cultures of people living in Ağrı, which has been hosting various societies for hundreds of years and at the same time interacting with the surrounding provinces.

Halay has music and folk dance styles that vary according to the regions. Halay which was played in Ağrı region, was played only by women or only men when viewed from a religious perspective. After a certain period of time, it was considered normal for men and women to be relatives to play together or to play with a child. In this case, namely women halays, men halays and mixed halays, three types of halays appeared.

According to the data obtained in the research, Bar and Halay types play in Ağrı region, but Halay type is more effective. Between the folk dances performed in the region in the type of Halay, only the folk dances and musics specific to women were examined.

The subjects such as how they were played, what materials were used in the game, what command words were given when moving to the next motif, and who gave this command words were discussed in order to express all the women halays performed in Ağrı region. Also, it was mentioned which accompaniment instruments were used during the playing of the melodies and in what kinds of environments they were performed. It has been determined which topics are dealt with in women halays in the region and in which maqam and rhythmthe works are in.

Keywords: Ağrı, Folk Dances, Halay, Music

EDİRNE
10 MAYIS 2020

HİNDUSTAN İNANÇSAL MÜZİĞİ VE METİNLERİNDE ZAMAN KAVRAMININ İŞLENİŞİ

Öğr. Gör. Dr. Şebnem SENÇERMAN

Ege Üniversitesi

ÖZET

Zaman kavramı çoğu kez bir kültürde varoluşun nasıl kavramsallaştırıldığıyla yakından ilgilidir. Dolayısıyla, din ve ahlak gibi, kültürün önemli sayılabilecek öğeleriyle ilgili ipuçları vermektedir. Zamanın kavramsallaştırılması kültürlere göre farklılıklar gösterebilir. Bir kültürdeki zaman kavramının müzikteki yansımalarını bulmak, o kültürün, varsa, müziğindeki ölçüleri, ritim kalıplarını, usüllerini ve ritim kalıplarının temporal değişikliklerini incelemekle mümkün olabilir. Çeşitli müzikler bu açıdan incelenerek, bulguların o kültürün zaman kavramıyla anlamlı bir bağ içinde olup olmadığına bakılabilir. Geniş bir örneklemede tutarlı sonuçlar elde edilebilirse, müzikten yola çıkarak kültürün zamanla ilgili öğelerini tahmin etme konusunda bir adım atılmış olur.

Bu çalışmada Hindistan (Kuzey Hindistan) müziği ele alınmıştır. Hint kültürünün seçilmesinin nedeni Hinduizm’de sesin, varoluşun nedeni ve kendisi olduğuna inanılmasıdır. Bu durum Hint müziğiyle Hindu kültüründe zaman ve varoluş arasında bir bağ olabileceği varsayımına bizi götürmektedir. Hindistan müziğinin seçilmesinin nedeni ise dini ve ahlaki açıdan önemli sayılan üç destanın da (Mahabharata, Ramayana ve Harivamsha) Kuzey Hindistan’a ait olmasıdır. Hint kültüründe zaman ve varoluş kavramları incelenirken bu konuda mevcut literatürden yararlanılmıştır. Ayrıca, destanlarda anlatılan öykülerin genellikle tartışılmak istenen kavramların somutlaşmasına yardım edeceği umularak, Ramayana Destanı bu çalışmada konuyla ilgili olarak çözümlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma, Hindistan müziğinin usülleri diyebileceğimiz *talalar* ve bu ritim kalıplarında görülen temporal değişimler (*laya* ve *laykari*) ile Hint kültüründe zamanın ve dolayısıyla varoluşun kavramsallaştırılması arasında bir bağ bulunup bulunmadığını araştırmaktadır. Bunun için *dhrupad* stilinde bir performans kaydı incelenmiştir. *Dhrupad*, Hindistan müziğinin eski özelliklerinin korunduğu, dini önem taşıyan bir stildir; dolayısıyla Hindistan müziğiyle zaman ve varoluş kavramları arasındaki ilişkileri araştırırken temporal değişiklikleri bu stilde

gözlemlenin Hindistan müziğinin çeşitlenip değişmeden önceki durumunu çözümlememize yardımcı olacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hindistan müziği, Hinduizm, varoluş, zamanın kavramsallaştırılması, *dhrupad*, Ramayana.

EMPOWERMENT THROUGH MUSIC: THE CASES OF AUSTRALIAN ABORIGINALS AND PAKISTANI SUFIS IN BRITAIN

Şebnem SENÇERMAN, Ph.D.

Ege University

ABSTRACT

One of the aims of social sciences may be set as trying to find out, if any, similarities in the diverse individual and/or collective human behavior in order to make the totally unpredictable, somewhat predictable. As social sciences are not equipped with experimental devices to collect data, examination of similar mechanisms and strategies employed by different communities with similar socio-political setting to attain similar gains may help us to achieve this elusive aim. In this context, this paper will focus on the role of cult-born songs and chants in empowerment of two different communities, namely native Australian and migrant Pakistani Sufis living in Britain, both of whom had to undergo a series of psychological, social and geopolitical changes during the Colonial Era and may be said to be in need of reconstructing their identity and making a space to revive and reproduce their own culture, now, in globalized, Post-colonial Era.

This paper first dwells briefly on the experiences of the two communities through the Colonial and Post-Colonial Era, which set the scene for the struggle for empowerment. An important part of this struggle involved claiming their land back (in the case of native Australians) or trying to territorialize the places they immigrated to (in the case of Pakistanis). The paper, next, strives for establishing similarities between the cults of the native Australian and the Pakistani -Dreamtime and Sufism, respectively- in terms of how they relate songs or chants to possession of land.

Keywords: Dreamtime, Sufism, Native Australians, Pakistani Sufis, empowerment through music.

KİMLİKSİZLEŞME SÜRECİNDE TÜRKİYE’DE POP MÜZİK POP MUSIC IN TURKEY IN UNIDENTIFICATION PROCESS

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sait Halim GENÇOĞLU

Ardahan Üniv. / Güzel Sanatlar Fak. / Türk Müziği Temel Bilimler Bl.

Özet

Türkiye’de 1960’lardan itibaren Avrupa ve Amerika menşeli müziklerin uyarlaması yoluyla başlayan pop müziğin, kendine has özellikler meydana getirerek müstakil bir tür olması 1970’lerin sonlarına rastlar.

Türk Pop Müziği olarak adlandırılan bu tür, Avrupa ve Amerika menşeli müziklere Türkçe sözler giydirmeye işini artık terk etmiş ve geleneksel müziklerinden faydalanarak kendi toplumunun algısıyla yapılandığı müzikal kalıplarından doğan melodileri Türkçe sözlerle bütünleştirmiştir. Bu bağlamda gerek Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği’nin sözel ve müzikal kalıpları gerekse bu gibi geleneksel müziklerin konuları Türk Pop Müziği adına üretilen müzikal ürünlerin temasını oluşturmuştur.

1980’li yıllara kadar belli bir müzikal kültür, terbiye ve bilinciyle gelen Türk Pop Müziği piyasası, çeşitli çarpık popüler akımların etkisiyle bu elitizmini yitirme sürecine girmiştir.

Müstakil bir tür olmayı başarmış, müzikalite bakımından Avrupa ve Amerika’da üretilen pop müzik ürünleriyle boy ölçüşen Türk Pop Müziği, bu yozlaşma sürecini 1990’lı yıllara kadar sürdürmüş, 90’lı yıllarda görülen yeniden yapılanma çabalarını da aşarak 90’lı yılların ikinci yarısından günümüze değin tüm özelliklerini ve müzikalitesini kaybederek kimliksizleşme boyutuna ulaşmıştır.

Popüler eğilimlerin toplumsal beğenileri, tercihleri ve bireysel algıyı belirlediği günümüzde Türk Pop Müziği fiilen varlığını yitirmiş, belli bir kültüre, geçmişe ve bilince dayanmayan, müzikal öğelerin çarpık şekilde kullanıldığı bir müzik piyasası egemen olmuştur.

Bu çalışmada; sanatsal bir tür olarak kimlik kazanan ancak özgün değerlerini yitirerek yok olma sürecine giren Türk Pop Müziği’nin başlangıçtan günümüze kadarki başkalaşım süreci ele alınmıştır.

Çalışma; 1960’lardan beri olmak üzere yarım asırdan fazla sürede Türk toplumunun medenî algısını ve dünyayla bütünleşmesini sağlayan Türk Pop Müziği’nin kimliksizleşmesinin

ve müziğe yığın kültürünün hâkim olmasının nedenlerini ortaya koyması, bu kültürel ve sanatsal zafiyeti önlemenin çarelerine dikkat çekmesi bakımından önemlidir.

Çalışmada; kaynak tarama, analiz ve kritik gibi nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır.

Çalışma sonucunda; Türk Pop Müziği'nin tarihsel seyri ile müzikaliteyi belirleyen unsurlar ortaya konulmuş ve müziğin bireysel algıyı, toplumsal kültürü ve varlığı, ayrıca toplumlararası saygınlığı belirlediği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Pop Müziği, Müzikalite, Bireysel Müzik Algısı, Müzik ve Kültür

Absract

Pop music, which began in Turkey in the 1960s through the adaptation of European and American Music, has become a unique musical form by forming its own characteristics towards the end of the 1970s.

This musical form called Turkish Pop Music, has now abandoned the work of dressing Turkish lyrics to European and American music and has integrated moledies from musical structures that it has structured with the perception of own society by using its traditional music. In this context, both the verbal and musical structures of Turkish Folk Music and Turkish Art Music and the subjects of such traditional music formed the theme of musical products produced for Turkish Pop Music.

The Turkish Pop Music market, which came with a certain musical culture, training and awareness until the 1980s, entered the process of losing this elitism with the effect of various distorted popular trends.

Turkish Pop Music, which has managed to become a separate genre and matches the pop music products produced in Europe and America in terms of musicality, continued this degeneration process until the 1990s. Overcoming the restructuring efforts seen in the 90s, it has lost its all features and musicality from the second half of the 90s to the present and has reached the level of identitylessness.

Turkish Pop Music has actually lost its existence, in today's society where popular trends determine social acclaims, preferences and individual perception. And it has dominated a music market, which is not based on a certain culture, history and consciousness and where musical elements are used in a distorted manner.

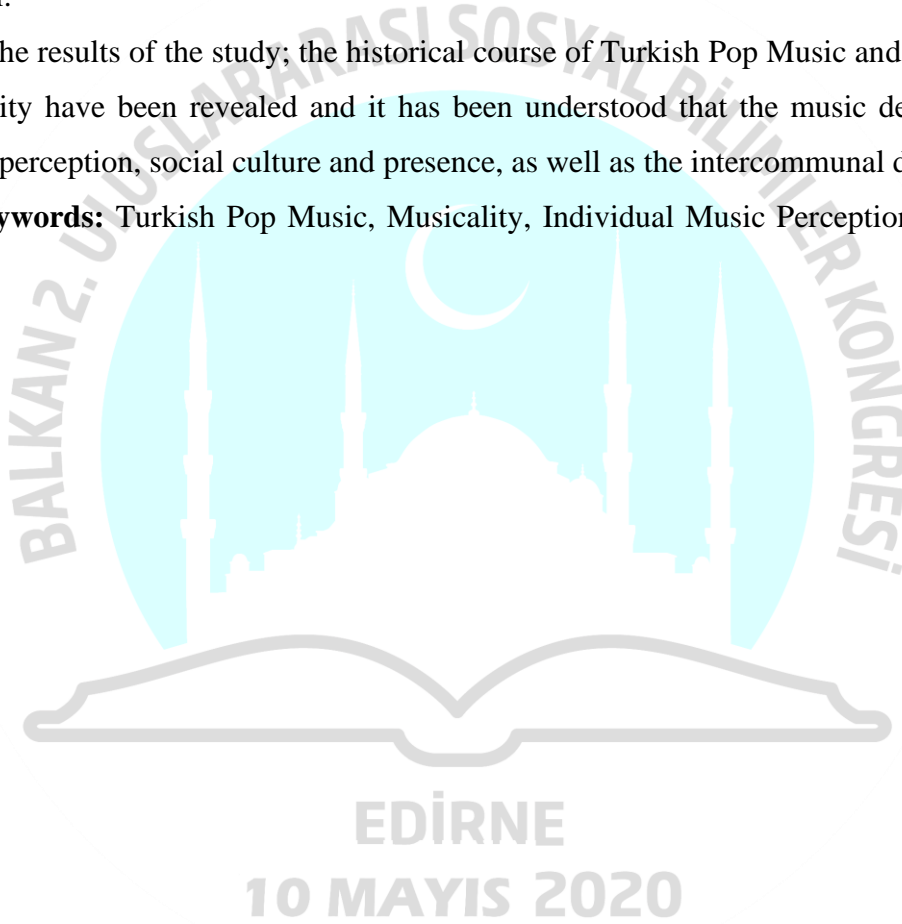
In this study; it is discussed the metamorphosis process of Turkish Pop Music, which gained an identity as an artistic genre but lost its original values and entered the process of extinction.

The study is important because it draws attention to the remedies to prevent this cultural and artistic weakness and deals with the reasons why the stack culture dominates the music and the unidentification of the Turkish Pop Music, which has provided the civil perception of the Turkish society and its integration with the world, for more than half a century since 1960.

In the study; it were used qualitative research methods such as source scanning, analysis and critical.

In the results of the study; the historical course of Turkish Pop Music and the elements of musicality have been revealed and it has been understood that the music determines the individual perception, social culture and presence, as well as the intercommunal dignity.

Keywords: Turkish Pop Music, Musicality, Individual Music Perception, Music and Culture

BİLİMSEL METODSUZLUK BAĞLAMINDA MÜZİKTE RİVÂYETPERESTLİK**BELIEVERS IN RUMORS IN MUSIC IN THE CONTEXT OF SCIENTIFIC
METHODLESSNESS****Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sait Halim GENÇOĞLU****Ardahan Üniv. / Güzel Sanatlar Fak. / Türk Müziği Temel Bilimler Bl.****Özet**

Bir bilginin nesnellik, güvenilirlik, geçerlilik, kısaca bilimsel değer ifade etmesi sistematik bir düzene yani metoda bağlıdır. Her bilim alanı kendine özgü bir çalışma sistematiğine, metoda sahip olmak suretiyle bilimsel geçerlilik kazanmakla birlikte bir bireyin ifâdelerinin değer ve tutarlılık taşıması da bir metod dahilinde olmasını gerektirir.

Günümüzde gerek bilimin kümülatifliği ile bilgi evreninin gelişmesi gerekse teknolojik imkânların artması dolayısıyla bilgi sunumunun küreselleşmesi, bilimsel metoda ilişkin bilincin her bireye kazandırılması ve bilgi iletişiminin güvenilirliğinin sağlanması gereğini beraberinde getirmiştir. Nitekim bugün esasen bilimsel alanlara ait olan bilgilerin, bilimsel eğitim ve bilince sahip olsun olmasın herkesçe ifade ediliyor olması toplumsal bir etik zafiyet olduğu gibi doğru ve güvenilir bilginin kaynağını belirginlikten uzaklaştırmaktadır.

Bu bilimsel ve toplumsal etik sorunsal; bilimsel çalışmaların uzantısı olarak sanat alanlarına da sirayet etmekte; doğruluk ve tutarlılıkla değerlendirilmiş bilginin öğrenilmesini imkânsız veya karmaşık hâle getirmektedir. Öyle ki bilhassa tarih, din, tıp ilimlerinde olduğu gibi müzik tarihine dâir birtakım bilgilerin herhangi bir sistematiğe uymaksızın hele ki toplumun aydın sayılan akademisyen, gazeteci, yazar gibi kimselerce sarf edilmesi; söz konusu tutarsızlık ve methodsuzluğun izdüşümüdür.

Bu çalışma; bilimsel nitelik ve etiğe zarar veren, bu bağlamda müzik biliminde bilgi kirliliğine sebep olan birtakım beyanları sistematik tutarlılık bakımından değerlendirilmek amacıyla hazırlanmıştır.

Çalışma; bilimsel metodun gereklerini, bilimde etik değerlerin önemini, müzik biliminde metoda bağlı tutarlı bilginin ne şekilde belirleneceğini incelemesi bakımından önemlidir.

Çalışma sonucunda müzik biliminde tutarlı bilginin üretilmesi ve edinilmesinin koşulları belirlenmiş, birtakım yayınlarda görülen rivâyet niteliğindeki methodsuz bilgiler örneğinde müzik biliminde bilirkişiliğin kriterleri konusuna dikkat çekilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzikbilim, Metodoloji, Müzikte Eleştiri, Bilimsel Bilgi ve Rivâyet

Abstract

Whether an information expresses objectivity, reliability, validity, or scientific value for short depends on a systematic order, namely method. While each field of science gains scientific validity by having a unique study systematic, method; the value and consistency of an individual's statements depend on their methodicality.

Today, due to the development of the information universe with the cumulative of science and the the globalization of information presentation by increasing the technological possibilities have brought with it the necessity to gain awareness about scientific method to every individual and to ensure the reliability of information communication.

Indeed, the fact that the information that belongs to scientific fields is expressed by everyone, whether scientific education and consciousness, is a social ethical weakness as well as to get away from the obvious.the source of correct and reliable information. This scientific and social ethical problematic; while it also spreads into the fields of art as an extension of scientific studies, makes impossible or complex to learn knowledge valued with accuracy and consistency. Such that, especially as in history, religion and medical sciences, information about music history is expressed without any systematic, especially by the society, who are regarded as intellectuals, journalists, writers; is the projection of inconsistency and methodlessness.

This study has been prepared in order to be evaluated in terms of systematic consistency, a number of statements that harm scientific quality and ethics and cause information pollution in music science.

The study is important in terms of examining the requirements of the scientific method, the importance of ethical values in science, and how to determine the consistent information related to the method in music science.

As a result of the study, the conditions for the production and acquisition of consistent information in music science were determined and was highlighted the subject of the criteria of expertise in music science in the example of methodless information seen in some publications.

Keywords: Musicology, Methodology, Criticism in Music, Scientific Knowledge and Rumor

GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA KEMALİYE (EĞİN) MUTFAĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğretim Üyesi Nurettin İMRE

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Öğr. Gör. Tamer CÖMERT

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

ÖZET

UNWTO (2017) tarafından 1990'dan başlayarak uzun dönemli verilerin değerlendirildiği çalışmada; geçmişte turizmi etkileyen ve gelecekte de etkilemesi muhtemel sosyal, siyasal, ekonomik, çevresel ve teknolojik faktörler verilere dayalı olarak incelenmektedir. 2017 yılında güncellenen UNWTO Turizm raporu, 2030 yılı turist varışlarının dünya çapında 1,8 milyar kişiye ulaşacağı, uluslararası turist varışları açısından 2010-2030 döneminde küresel yıllık artış hızı ortalama %3,3 olarak öngörülmüş, 2030 yılına doğru, turistlerin %57'si gelişmekte olan ülkelere yönelmiş olacağı tahminlenmiştir.

Her geçen gün insanların seyahat motivasyon unsurları değişmektedir. Deniz, güneş, kum (3S) üçlüsünün oluşturduğu Kitle Turizmini tercih edenlerin yanında doğal ve kültürel unsurlara dayalı turizm türlerine olan ilgi de artmaktadır. Gastronomi turizmi, alternatif turizm türleri arasında yerini alan ve her geçen gün de değeri artan, etkinlik kapsamı geniş ve yüksek derecede farkındalık gerektiren bir turizm türüdür. Yiyecek içecek kültürü, soyut kültürel mirasın somut göstergesi olarak ifade edilen ve geçmişten günümüze içinde bulunduğu toplumla var olmuş yerel kültürel değerdir. Mutfak kültürü içinde kullanılan ürünler bölgenin doğal değerlerini, ürünlerin pişirilmesi, hazırlanması ve sunulması da kültürel değerlerini ortaya koymaktadır.

İnsanlar hayatlarını sürdürmek için yemek-içmek zorundadırlar. Gastronominin konusunu yiyecek-içeceklerle ilgili her şey oluşturmakta ve dolayısıyla gastronominin konusu insandır. Fizyolojik bir ihtiyaç olan yeme-içme; kültürel, sosyal, tarihi, coğrafi, psikolojik faktörler gibi pek çok unsura dayalıdır. Yeme-içme kültürünün gelişmesi onu sadece fizyolojik ihtiyaçtan olmaktan çıkarmış ve farklı kültürlerle özgü yiyecek-içeceğin deneyimlenmesi isteği ile

gastronomi turizminin gelişim gösterdiği görülmektedir. Turizmin konusu konaklama, yeme-içme ve ulaşım üçlüsünden oluşmaktadır. Önceden destinasyonların sadece yeme-içme faaliyetlerinin varlığı değerlendirilirken artık yeme-içme seyahatin temel motivasyonu haline gelmiş ve destinasyonlar arası tercih nedeni olmuştur.

Türkiye zengin mutfak kültürüyle gastronomi turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Bu zengin kültürün bir parçası Kemaliye (EğİN)'e ait yöresel lezzetlerdir. Bu bağlamda araştırmanın amacı Kemaliye (EğİN) ilçesinin gastronomi turizmi potansiyelini ortaya koymaktır. Araştırmada Kemaliye (EğİN) ilçesinin yöresel yiyecek-içeceklerin belirlenmesi için doküman taraması yapılmış ve ortaya çıkan yemekler yerel halka sorularak doğrulanmıştır. Araştırma sonucunda Kemaliye (EğİN)'nin gastronomi turizmi için önemli bir potansiyele sahip olduğu ancak bunun yeterince kullanılmadığı tespit edilmiş ve çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi Turizmi, Yöresel Mutfak, Kemaliye (EğİN)

AKIL İLE DOĞANIN İFFETLİ VE YASAL EVLİLİĞİ OLARAK BİLİMSEL BİLGİ SCIENTIFIC KNOWLEDGE AS THE CHASTE AND LAWFUL MARRIAGE OF MIND AND NATURE

Dr. Öğr. Üyesi, Serpil Durğun

Muş Alparslan Üniversitesi

ÖZET

Kadın ve doğa arasında çağrışım kurulması Batı felsefi düşüncesinde var olan bir düşünce geleneğidir. Modern bilimin metodolojik kuramcısı olarak kabul edilen İngiliz filozof Francis Bacon, bu düşünce geleneğini devam ettirerek doğanın kontrol altında tutulması olarak belirlediği bilimsel bilgiyi birtakım cinsel metaforlar kullanarak betimler. Batı düşünce tarihinde, bilgiye ulaşmada cinsellik dilini açık ve sistematik bir şekilde kullanan ilk düşünür Bacon olmamakla birlikte, onun bilimsel bilgiye ilişkin öne sürdüğü modelde doğanın dışı olarak kişiselleştirilmesi ve bilen-bilinen ayrımında bilenin eril olduğunun imlenmesi çok güçlü bir şekilde ortaya koyulur. Bilgi ile gücü özdeşleştiren Bacon'ın bilimsel bilgi modelinde doğanın denetim ve tahakküm altına alınması bilimin amacıdır ve bu amaç akıl tarafından doğanın ve erkek tarafından kadının tahakküm altına alınmasına koşut olan birtakım cinsel imgelerle açıklanır. Bilimi, “akıl ile doğa arasında iffetli ve yasal bir evlilik” olarak betimleyen Bacon'a göre, bilimsel akıl ya da bilginin imtiyazlı öznesi erildir. Buna karşın, birtakım yasalara bağlı olmakla birlikte akıldan yoksun olan doğa dışıdır. Doğanın kadınsı bir niteliğe sahip olduğuna inanan Bacon, kadına atfedilen gizemliliği doğaya atfeder ve doğanın gizemli de olsa uygun ve doğru bir yaklaşımla bilinebileceğini, yönlendirilebileceğini, kontrol altına alınabileceğini düşünür. Buradaki uygun ve doğru yaklaşım, “kibar bir sevgili”nin tavrı gibidir. Bu tavır zorbalık ya da tecavüze değil, ustalıklı bir şekilde baştan çıkartmaya dayanır. Doğanın tüm sırlarının bilinir kılınması için iyi bir bilim adamı da böyle bir tavırla doğaya yaklaşmalıdır: Doğa, zihin tarafından baştan çıkartılıp fethedilecek ve böylece “en mahrem odalarına” bile nüfuz edilerek koruyucu örtüsünden sıyrılacaktır. “Akıl ile doğayı iffetli ve yasal bir yolla evlendirmek” isteyen Bacon, bu evliliği hâkimiyet ya da tahakküm ilişkisine dayandırır. Söz konusu ilişkiyi, zihnin doğa üzerinde belli ölçüde güç kullanarak onu baskı altına almasıyla mümkün görür. Doğa, zihin tarafından ustaca baskı altına alındığı takdirde kendisini açığa çıkarır ve tüm sırları bilinir olur. Bacon, akıl ile doğa arasındaki doğru türden bir evlilik

ilişkisiyle doğaya ve onun çocuklarına ulaşılacağına, doğanın insanın hizmetine sunulacağına ve böylece doğanın insanın kölesi olacağına inanır. Evlilik metaforuyla bilimsel bilgi düşüncesini betimleyen Bacon, gizemli olmakla birlikte kontrol altına alınabilir kadınsı doğayı, bilginin doğasıyla bağlantılı bir şekilde ele alır ve Bacon için bilimin doğası kadınsı olanın aşılmasını içerir.

Anahtar Kelimeler : Bacon, Bilimsel Bilgi, Akıl-Doğa, Eril-Dişi, Evlilik Metaforu.

ABSTRACT

Making association between women and nature is an existent traditional thought in the Western philosophical manner of thinking. Known as the methodological theorist of modern science, the English philosopher Francis Bacon, by continuing this tradition of thought, describes the scientific knowledge he has determined as keeping the nature under control by using some sexual metaphors. Despite the fact that Bacon is not the first thinker to openly and systematically use the sexuality language in evaluating information in the Western intellectual history, it is very strongly demonstrated in the model he proposed regarding scientific knowledge that nature is personalized as a feminine and cognizant is personalized as a masculine in distinction of knowing-known. In Bacon's scientific knowledge model which identifies knowledge and power, the control and domination of nature is the objective of science and this aim is expound by some sexual images that are parallel to the domination of nature by mind and woman by man. According to Bacon, who describes science as "a chaste and lawful marriage between mind and nature", the privileged subject of scientific mind or knowledge is masculine. Nevertheless, nature devoid of mind is feminine, although it is bound to certain laws. Bacon, who believes that nature has a feminine nature, attributes the mysteriousness attributed to women to nature and considers that, although mysterious, nature can be known, directed and taken under control with a proper and correct approach. The proper and correct approach here is like the attitude of a "kind lover". This attitude is based on masterful seduction, not bullying or rape. In order to make all the secrets of nature known, a good scientist should approach nature with such an attitude: Nature will be seduced and conquered by the mind and thus it will be wiggled from its protective cover by penetrating even "the most private rooms". Bacon, who wants to "marry mind and nature in a chaste and lawful manner", bases this marriage on the relationship of hegemony or domination. He considers the relationship in question possible only when the mind puts nature under pressure by using a certain amount of power on nature. If

nature is subtly oppressed by the mind, it reveals itself and all its secrets become known. Bacon believes that with the right kind of marriage relationship between mind and nature, nature and its children will be reached, nature will be put at humans' disposal and thus nature will be the slave of man. Describing the idea of scientific knowledge with the metaphor of marriage, Bacon approaches mysterious yet controllable feminine nature in an association with the nature of knowledge and for Bacon the nature of science involves the transcendence of the feminine.

Keywords: Bacon, Scientific Knowledge, Mind-Nature, Masculine-Female, Metaphor of Marriage.

PSİKOLOJİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖLÜME YÖNELİK TUTUMLARI: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Dr. Öğr. Üyesi Meryem Berrin BULUT

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

Biyolojik açıdan bakıldığında ölüm doğal bir süreçtir. Etrafımızda gözlemleyebildiğimiz tüm canlı varlıkların yaşamlarının bir başlangıcı olduğu gibi bir de sonu bulunmaktadır. Bu kaçınılmaz son, ölüm, bireylerde farklı düşünce, duygu ve davranışların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı psikoloji bölümü öğrencilerinin ölüme yönelik tutumlarını incelemektir. Bu kapsamda çalışmaya 21 erkek ve 24 kadın üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların yaş aralığı 22-27'dir (yaş ortalaması 24,64 ve standart sapması 1,37). Araştırmanın verileri nitel analiz teknikleri yardımıyla çözümlenmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan beş adet ölüm ile ilgili soru ve demografik bilgi formu katılımcılara telefon aracılığıyla uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik teknikleri kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları, katılımcıların ölüm denilince akıllarına gelen kelimenin büyük çoğunlukla (% 51,11) olumsuz durum ve duygular (korku, üzüntü, hüznün gibi) olduğu bunu %27,41 ile dini boyutun (ahiret, ibadet, günah gibi) izlediğini göstermektedir. Bunlara ek olarak ölüm kelimesi katılımcılarda aynı zamanda olumlu duygu ve durumlar (aydınlık, çiçek, ümit gibi) da akla getirmektedir fakat bunun oranı diğerlerine göre nispeten daha azdır (%11,11). Ölümle ilgili katılımcıların duyguları incelendiğinde en yüksek yüzde %44,44 ile korku/kaygıdır; bunu % 26,98 ile üzüntü/acı/hüznün izlemektedir. Katılımcıların %11,11'i ise herhangi bir duygu hissetmediklerini belirtmektedirler. Ölümle ilgili tepkilerde en yüksek yüzde (%44) ağlama/üzülmedir, bunu %28 ile tepkisizlik izlemektedir. Katılımcıların %16'sı ise soğukkanlı davranacaklarını belirtmektedirler. Ölümünden sonrası ile ilgili katılımcıların %75,56'sı yeni bir hayatın varlığına inanırken %17,78'i bu konuda bir belirsizlik olduğunu düşünüyor. Ölümünden sonrası içinse katılımcıların yarısından fazlası (%52,94) cennet-cehennem inancına sahip, %27,45'i bedeninin toprak olacağını düşünüyor, %11,76'sı ise ne olacağı hakkında herhangi bir bilgiye sahip değildir. Sonuç olarak, ölüm kavramının katılımcılarda genel anlamda olumsuz bir yer edindiğini söyleyebiliriz. Çalışmanın bulguları genel ve pozitif psikoloji literatürü kapsamında tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: ölüm, tutum, psikoloji, pozitif, kaygı.

EŞLER ARASI GÜVEN ALGISI ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Prof. Dr. Ahmet AKIN

Istanbul Medeniyet Üniversitesi

YL Öğrencisi Esra YENİYOL

Istanbul Medeniyet Üniversitesi

ÖZET

İnsanoğlu yaşamının her anında ve tüm ilişkilerinde güven duygusunun doyurulmasını ister. Bu duygu, aile kurma ve mutlu bir aile ortamı yaşanması için de gereklidir. Evlilikler güven ve sadakat duyguları üzerine kurulmaktadır. Birey bu beklentilerine uygun eş adayını seçmekte ve evliliğini bu duygu doyumuna göre sürdürmektedir. Zamanımız şartlarında eşler arasında güven algısı ve hangi durumlarda bu duygunun doyurulduğunu belirlemek gerekmektedir. Eşler arasında güven algısını belirlemek için geçerli ve güvenilir ölçme araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmanın amacı Eşler Arasında Güven Algısı Ölçeği'ni geliştirmek, geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir.

Araştırma 163'ü kadın, 65'i erkek olan 228 kişi üzerinde yürütülmüştür. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde öncelikle Eşler Arasında Güven Algısı kriterleri ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda 14 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve bu maddeler gramer, anlaşılabilirlik ve Eşler Arası Güven Algısını ölçüp ölçmediği noktalarında incelenerek, sonuçta 14 maddelik uygulama formu elde edilmiştir. Eşler Arası Güven Algısı Ölçeği 1 "kesinlikle katılmıyorum" ve 5 "kesinlikle katılıyorum" şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Eşler Arası Güven Algısı Ölçeği'nin madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Eşler Arası Güven Algısı Ölçeği'nin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenilirliği Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri SPSS 18 paket programı ile yapılmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %46,50'sini açıklayan, öz-değeri 6,51 olan tek boyutlu ve 14 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .92 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .44 ile .78 arasında sıralanmaktadır. Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .90 olarak bulunmuştur. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .40 ile .70

arasında sıralanmaktadır. Bu sonuçlar Eşler Arası Güven Algısı Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Eşler Arası Güven Algısı Ölçeği, Geçerlik, Güvenirlilik.

GÜNEY KOREDEKİ KALKINMA MODELİ TÜRKİYE’DE UYGULANABİR Mİ?

Emek Aslı Cinel

Giresun Üniversitesi

ÖZET

Güney Kore son elli yıl içerisinde gerek sahip olduğu yüksek büyüme hızı gerek refah düzeyi bakımından dünyaya örnek teşkil edecek bir ülke konumuna gelmiştir. Bir taraftan yüksek teknolojiyi içinde barındıran küresel ekonomiye başarıyla uyum sağlaması diğer taraftan kişi başına düşen milli gelirin hızla yükselişi ülkenin gelişmiş bir sanayi ülkesi olmasına neden olmuştur.

1980’li yıllara kadar makroekonomik göstergeler açısından Türkiye ekonomisi ile hemen hemen aynı durumda olan Güney Kore ekonomisi, 1990’lı yıllarda üstün bir gelişme göstererek dünya genelinde ileri teknoloji ihracatı gerçekleştiren ilk üç ülke arasında yer almıştır. Güney Kore’nin bugün dünya teknoloji üssü haline gelmesi hükümet liderliğindeki ihracata dayalı büyüme modeli sayesinde olmuştur. Ülkenin son derece kötü durumda olan altyapısını iyileştirmek için dış kaynaklar altyapı yatırımlarında kullanılmış, ekonomik kalkınmaya önem verilmiştir. Önemli yapısal reformlar gerçekleştirilmiş, kalkınma planları uygulanmaya başlanmıştır. Diğer taraftan yardıma muhtaç bir ülke konumundan dünyaya teknoloji transferi gerçekleştiren ülke konumuna gelmenin altında yatan bir başka önemli faktör de nitelikli insan kaynağı ya da beşeri sermayedir. Eğitime yapılan ciddi yatırımlar, çocukların en kaliteli eğitimi almaları için gösterilen özveri ve bilimle teknolojideki sıçrayışlar bu alanda mevcut olan sağlam altyapıyı göstermektedir.

Çalışmada amaç, Güney Kore mucizesi olarak nitelendirilen hızlı büyüme sürecini yaratan kalkınma modelini araştırmak, Türkiye ekonomisi ile Güney Kore ekonomisini karşılaştırarak Güney Kore’de uygulanan kalkınma modelinin ülkemizde uygulanabilirliğini tespit etmektir.

Anahtar Kelimeler: Güney Kore, Türkiye, Teknoloji, İhracat, Büyüme

ABSTRACT

South Korea has become a model country for the world in terms of its high growth rate and prosperity in the last fifty years. The successful integration of the global economy with high technology from one side has led to the fact that the per capita income from the other side of the country is rapidly becoming a developed industrial country.

The south Korean economy, which was almost the same as the Turkish economy in terms of macroeconomic indicators until the 1980s, was among the first three countries to realize advanced technology exports in the world by showing a superior development in the 1990s. South Korea's now becoming a world technology base has been due to the government led export based growth model. In order to improve the country's extremely poor infrastructure, outsourcing was used in infrastructure investments and economic development was given

importance. Significant structural reforms have been made and development plans have started to be implemented. On the other hand, another important factor underlying the position of a country in need of assistance to the country that transfers technology to the world is qualified human resources or human capital. Serious investments in education, dedication to children's highest quality education, and leaps in science and technology show the solid infrastructure available in this field.

The aim of the study is to investigate the development model that creates the rapid growth process, which is described as the miracle of South Korea, and to determine the applicability of the development model implemented in South Korea by comparing the Turkish economy and the South Korean economy.

Keywords: South Korea, Turkey, Technology, Export, Growth

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NDE ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİ HAKKININ GENEL DÜZENLEMESİ VE KARAKTERİSTİĞİ¹

Yüksek Lisans Öğrencisi, Mehmet İlteriş Öztürk

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

ÖZET

Günümüz dünyasında teknolojiye yaşanan hızlı gelişmelere paralel olarak sosyal dinamiklerin oldukça değiştirdiği bir cemiyet içerisinde hayatını sürdüren insan, şahsiyetini meydana getiren maddi ve manevi değerlerini başka gözlerden uzakta; kendisini güvende hissedeceği bir alanda tekâmül ettirme ihtiyacı hissetmektedir. Bu ihtiyacın neticesi olarak “özel hayat” kavramı, insanın insan olması sebebiyle sahip olduğu insan hakları arasındaki yerini almıştır. Bu çerçevede özel hayatın gizliliği hakkı Türkiye tarafından 18.05.1954’te onaylanan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde (AİHS) 8.maddede düzenlenmiştir. İlgili maddede “1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir. 2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir.” şeklindeki düzenleme ile maddenin birinci fıkrasında korunan değerler belirtilmiş, ikinci fıkrada ise korunan değerlere ilişkin sınırlama sebeplerine yer verilmiştir.

AİHS’nin 8.maddesinin ilk fıkrasında özel hayat, aile hayatı, konut ve haberleşme olmak üzere dört temel değer koruma altına alınmıştır. Maddede sayılan bu değerlere ilişkin herhangi bir tanım verilmediği göze çarpmaktadır. Bu sebeple 8.maddede korunan dört menfaatin anlamı tam olarak açık nitelikte olmayıp, birbirileriyle büyük oranda bağlantılıdır.² Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) sözü edilen dört menfaatin

¹ Bu çalışma Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalında “Türk Hukukunda Özel Hayatın Gizliliği Hakkının Sınırları ve Korunması” adıyla yürütülmekte olan Yüksek Lisans tezinden oluşturulmuştur.

² Harris, D. J. / O’Boyle, M. / Bates, E. P. / Buckley, C. M. (2013) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku. (Çeviren: Bingöllü Kılıcı, Mehves / Karan, Ulaş) Ankara, Avrupa Konseyi, s.367; Roagna, Ivana (2012) Avrupa

tanımlanması ve yorumlanması hususunda esnek bir yaklaşım benimsemiş ve bu konuda katı kurallar koymamıştır. Mahkeme söz konusu yaklaşımı ile 8.maddede korunan değerlere özerk bir anlam yükleyerek her davayı kendi durumlarına göre karara bağlamıştır.³

Sözleşmenin 8.maddesine ilişkin bir başvuruyu incelerken mahkeme iki aşamalı bir test uygulamaktadır. Buna göre ilk aşamada başvurunun maddenin ilk fıkrasında koruma altına alınan değerlerin kapsamına girip girmediği incelenir. Bu kapsamda yapılan incelemede şayet şikâyetin 8.madde 1.fıkrası kapsamında olmadığına kanaat getirilmişse, söz konusu başvuruda 8.madde uygulanmayacaktır.⁴ İlk soruya verilen cevap evet ise, yani 8.maddede korunan haklara herhangi bir müdahale varsa, söz konusu müdahalenin maddenin ikinci fıkrasındaki şartları taşıyıp taşımadığına bakılır. Bu itibarla müdahalenin kanuna uygun olup olmadığı, meşru bir amaç taşıyıp taşımadığı ve demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığı soruları cevaplandırılmaya çalışılır.⁵ AİHM 8.madde ihlali iddiasının olduğu başvurularda yukarıda izah edilen testi kullanmakta ve buna göre bir inceleme yapmaktadır.⁶ Bu çalışmada da AİHM içtihatları bağlamında özel hayatın gizliliği hakkı ele alınmış ve akabinde Türk Anayasa Mahkemesinin konuya bakışı irdelenerek ikisi arasında bir mukayese yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Özel Hayatın Gizliliği, İnsan Hakları, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Korunan Değerler.

EDİRNE

10 MAYIS 2020

İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Gösterilmesi Hakkının Korunması (Çeviren: Alkış Schäling, Ayşe Gül), Strazburg, Avrupa Konseyi İnsan Hakları El Kitapları, s.10.

³ **Kilkelly, Ursula** (2001) Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Gösterilmesi Hakkı- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. Maddesi'nin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz, Ankara, Avrupa Konseyi, İnsan Hakları El Kitapları, No.1, s.16; **Mahmutoglu, Fatih Selami** (2009) 'Ceza ve Ceza Yargılama Hukukunda Özel Yaşam', Kaybettiğimiz Türkiye Barolar Birliği Başkanları Anısına Panel, 18.10.2008, Türkiye Barolar Birliği, Ankara, s.103.

⁴ **Salihpaşaoğlu, Yaşar** (2013) 'Özel Hayatın Kapsamı: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Işığında Bir Değerlendirme' Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:XVII, S:3, s.237; **Kilkelly**, s.12-13.

⁵ **Harris / O'Boyle / Bates ve diğerleri**, s.369.

⁶ Bkz. **Klass and Others v. Germany**, AİHM, Başvuru No: 5029/71, T: 06.09.1978, par. 41-44; **Camenzind v. Switzerland**, AİHM, Başvuru No: 21353/93, T: 16.12.1997, par. 36-41; **Benedik v. Slovenia**, AİHM, Başvuru No: 62357/14, T: 24.04.2018, par. 120-122; **Kruglov and Others v. Russia**, AİHM, Başvuru No: 11264/04 ve 15 diğer başvuru, T: 04.02.2020, par. 123-124; **Bosak and Others v. Croatia**, AİHM, Başvuru No: 40429/14 ve 3 diğer başvuru, T: 07.10.2019, par. 42; **Aliyev v. Azerbaycan**, AİHM, Başvuru No: 68762/14 ve 71200/14, T: 20.09.2018, par.178.

KUMKAPI'DAKİ AFRİKALI GÖÇMENLERİN SOSYO-EKONOMİK STATÜSÜ VE ONLARI GÖÇ ETMEYE İTEN FAKTÖRLER

Araştırma Görevlisi Semih Nargül
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Özet

Dünyanın küresel bir yer haline gelmesi ürün ve hizmetlerin mobilizasyonunu ortaya koyduğu kadar insan hareketliliğine de büyük bir imkân sağlamıştır. Türkiye'nin sahip olduğu jeostratejik konumu hem göç alan hem de göç veren bir ülke olması üzerinde son derece etkilidir. Türkiye'nin Avrupa ülkelerine ulaşmada köprü vazifesi görmesi, ülkede göçmen çeşitliliğini artırmaktadır. Dolayısıyla Asya, Afrika, Ortadoğu gibi birçok farklı kıtadan gelen bireyleri büyükşehirlerde görmek mümkün hale gelmektedir. Avrupa'ya ulaşmayı amaçlayan göçmenler Türkiye üzerinde belirli bir süre kalarak hedeflerini gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Fakat bu planlarını göçmenlerden bazıları kimi zaman Türkiye'de uzun süreli ikamet gerektirecek şekilde gerçeğe dönüştürebilmektedir.

Ortadoğu'da özellikle de Suriye'de yaşanan gerilimler sebebiyle göz önünde bulunan göçmenlerin etnik kimliği Suriyeli olarak algılansa da Türkiye'de incelenmesi gereken başka göçmen toplulukları da bulunmaktadır. Bunlardan birisi de Afrikalı göçmenlerdir. Türkiye'nin 1990'lı yıllarda dış politikada Afrika açılımına gitmesi ve kıtaya birçok yönden önem vermesi, Afrikalı göçmenlerin Türkiye'ye yönelmesiyle sonuçlanmıştır. Çalışma Türkiye'ye gelen Afrikalı göçmenlerin Kumkapı'daki deneyimlerini ele almaktadır. Türkiye'ye nasıl ulaştıklarını, tercih nedenleri ve ikametleri boyunca karşılaştığı engeller vurgulanmaktadır. Bilhassa Kumkapı'da bulunan Afrikalı göçmenlerin profilleri, hem yerel halkın onlara karşı hem de Afrikalı göçmenlerin yerel halka karşı bakış açısı dile getirilmektedir. Ayrıca Kumkapı'nın mekânsal olarak yaşamaya uygun görülmesinin arkasında yatan dinamikler irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Uluslararası Göç, Transit Ülke Türkiye, Afrikalı Göçmenler, Kumkapı*

ROLE OF LOCAL GOVERNMENTS ON IMMIGRANT'S ADAPTATION: THE CASE OF ESENLER

YEREL YÖNETİMLERİN GÖÇMENLERİN UYUMU ÜZERİNDEKİ ROLÜ: ESENLER
ÖRNEĞİ

Research Assistant Semih Nargül

Van Yüzüncü Yıl University

ÖZET

When the term “others of society” scrutinized, it consists of individuals who live in unappropriated living standards. Irregular immigrants have to be envisioned in this category like disabled people, women, olds and children. Socio-cultural and economic situations of immigrants shapes reactions of home society. Hence, irregular immigrants faces various social problems, besides psychological trauma of migration. Primary issues that immigrants faced are inaccessibility to employment, labor exploitation, linguistic problems, unclear legal status issue, housing problems, religious matters, racism, integration to new environment and cultural problems. Moreover, attitude of home society has critical role on future of immigrant peoples in the area. Therefore, those peoples are in need of atmosphere that creates chance to earn money by own labor and to live their own culture. In this paper, adjustment policies applied by Esenler Municipality in the region toward immigrants on their adaptation process would be scrutinized by interviewing with immigrants and local officials. Main object of the study is to investigate efforts of local governments and within this context it would be offered and discussed suggestions to Esenler Municipality in areas of health, housing, security, law, economy, education, family, culture, identity, beliefs, exploitation in order to apply effective immigrant policies. Additionally, emotions and reactions of home society toward immigrants would be revealed.

Key Words: *Local Governments, Migration, Esenler, Visibility, Social Harmony*

Özet

Toplumun diğerleri kavramı incelendiğinde, dezavantajlı gruptaki yetersiz yaşam koşulları içinde yaşayan bireylerle karşılaşılmaktadır. Engelliler, kadın, yaşlı ve zaman zaman çocuklar akla gelirken düzensiz göçmenler kavramı da, bu tanım içerisinde diğerleri konumundadır. Göçmen grubunun sosyo-kültürel ve ekonomik durumu, uluslararası göçmenlere ev sahipliği eden toplumun tepkilerini etkilemektedir. Düzensiz göçmenler yaşanan travmanın yanında ev sahibi toplumla birlikte birçok sosyal sorunla da karşılaşmaktadır.

Göçmenlerin bu süreç içerisinde yaşadıkları önemli sorunlar: başta istihdama erişememe (erişilse dahi yapılan hukuksuz uygulamalar dolayısıyla ortaya çıkan emek sömürsü) konusu olmak üzere, ev sahibi ülke dilini iyi bilmeme, yasal statü kaynaklı kavram çatışmaları ve ev sahibi toplumunun kültür farklılıkları dolayısıyla verdiği tepkiden kaynaklı sorunlar, maddi olanakların kısıtlılığı dolayısıyla yaşanan barınma sorunu, şayet ev sahibi toplumla farklı bir dine sahipse dini ritüellerini gerçekleştirememeye sorunu, göç edilen bölgedeki ırkçılık sorunu ve bununla birlikte göç edilen yeni çevreye entegrasyon süreci, iktisadi zorluklar, aksayan eğitim süreci sorunları ve kültürel farklılıklar oluşturmaktadır. Ev sahibi toplumun göçmenlere yaklaşımındaki hoşgörülü tavırlar da ayrıca önemlidir. Göçmenler, göç ettikleri ev sahibi ülkenin kültürünü de dikkate alarak, kendi kültürlerini somutlaştıran ve emekleri üzerinden kazanç sağlayabilecekleri istihdam alanları kurmaya çalışır ve kültürlerini mekâna yansıtabilecekleri ortamlara ihtiyaç duyarlar.

Bu çalışmada Esenler'de yaşayan mültecilerle ve yerel yöneticilerle çeşitli görüşmeler yapılarak, bölgedeki yoğun göçmen oranıyla alakalı nasıl uyum çalışmaları yaptıkları irdelenmektedir. Çalışmanın temel amacı göç krizi ile karşı karşıya kalan yerel yönetimlerin çabalarını incelemek ve bu bağlamda Esenler Belediyesi'nin kendi bölgesinde yoğunlaşan Suriyeli göçmenlerin yaşadıkları sağlık, barınma, güvenlik, hukuk, ekonomi, eğitim, aile, kültür, kimlik, inanç, istismarlar vb. problemler üzerine yerelle toplumsal uyumları konusunda neler yapılabileceği üzerine görüşler sunulacaktır. Aynı zamanda yerel yönetimlerin daha farklı neler yapabileceği tartışılacaktır. Çalışma gerçekleşirken derinlemesine mülakat teknikleriyle görüşmeler yapıp, bunlar olduğu şekliyle aktarılacaktır. Buna mukabil ev sahibi toplumun düzensiz göçmenlere karşı hoşgörü anlayışlarının ne ölçüde karşılık bulduğu, son zamanlarda ülkede yaşanan değişimler doğrultusunda onlara karşı ne hissettikleri de belirtilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Yerel Yönetimler, Göç, Esenler, Görünürlük, Toplumsal Uyum*

АЛИШЕР НАВОЙИ ИЖОДИДАГИ УЛУҒВОР ДЎСТЛИКНИНГ ЯҚИН ҚЎШНИ ДАВЛАТЛАР МАТБУОТИДА ИНЪИКОС ЭТИШИ

Турсунжон Каримова, Равшан Усанов

академик Бобожон Ғафуров номидаги

Хужанд давлат университети доцентлари (Тожикистон)

Тожикистон ва Ўзбекистон республикалари ўртасидаги дўстлик муносабатлари ҳақида гап кетганда, икки биродар - тожик ва ўзбек халқлари алоқаларининг асрлар қаърига бориб туташувчи тарихи кўз ўнгимизда гавдаланади. Агар ушбу тарихга ибрат кўзи билан қарайдиган бўлсак, ўртадаги муносабатларнинг энг яхши ва бахтли дамлари бу - халқлар ўзаро тинчлигу дўстлик ҳамда меҳрибонлигу хайрхоҳликда яшаган онлари бўлганлигини кўришимиз мумкин.

Нафақат, халқлар тарихи, балки илм, маданият, икки халқнинг буюк аждодлари ўртасидаги дўстона муносабатлар тарихи ҳам бугунги авлод учун ибрат намунасиدير. Математика, астрономиядан тортиб фалсафа-ю руҳшуносликкача бўлган кўпгина аниқ фанлар соҳасида минтақа олимлари ўз замонаси илми учун хизмат қилиб, унинг мустаҳкам пойдеворини яратиб беришган. Мавлоно Абдурахмон Жомий ва Мир Алишер Навоий ўртасидаги биродарлик, устоз-шогирдлик, ўзаро юксак эҳтиром икки қўшни халқ дўстлигининг олий намунасиدير. Шунингдек, ушбу дўстлик икки томон учун ҳам манфаат келтириб, миллатлараро илм, адабиёт ва маданият, сиёсат ривожига салмоқли ҳисса қўшди.

Йиллар ўтиши билан буюклар томонидан қўйилган мустаҳкам пойдевор дўстликнинг мухташам қасрини янгидан бунёд этиш лозимлигига ундади.

10 MAYIS 2020

KARŞILIKSIZ ÇEKTE CEZAI SORUMLULUĞA İLİŞKİN BAZI HUKUKİ SORUNLAR

Dr. Öğretim Üyesi Ali Haydar Yıldırım

Dokuz Eylül Üniversitesi

ÖZET

Ülkemiz ticari hayatında, yabancı uygulamalardan farklı olarak çek büyük önem taşımaktadır. Çeke ilişkin düzenlemelerimize kaynaklık eden Alman ve İsviçre uygulamasında çek hemen hemen hiç uygulanmamaktadır. Kaynak ülkelerle yaşanan bu farklılık yargı uygulamaları ve yasal düzenlemelere etki etmiştir. Bu çerçevede ülkemiz uygulamasını dikkate alan ayrı bir Çek Kanunu da yapılmıştır.

Çekin karşılıksız çıkmasının hukuki sonuçları yanında, idari ve özellikle cezai sonuçları da bulunmaktadır. Karşılıksız çıkan çekin düzenleyen açısından cezai sonuçlarının bulunması, vadeli mal veya hizmet sunan kişilerin borçlulardan çek talep etmesine neden olmuştur. Gerçekten de uygulamada sıklıkla kullanılan diğer bir kambiyo senedi olan bono, çeklerde olduğu gibi ödenmemesine karşın cezai bir yaptırım öngörülmemiştir. Tedavüle sokulan çek sayısının artışı beraberinde başka sorunları da getirmiştir.

Bu Tebliğ’de tartışılan konular ve varılan sonuçlar özetle şu şekildedir:

1. Konkordato ilanının çekin karşılıksız kalması üzerinde nasıl bir etkisinin olacağıdır. Bilindiği üzere iflas erteleme kurumunun uygulamada kötüye kullanılması nedeniyle bu kurum kaldırılarak 2004 sayılı İİK ‘nun konkordatoya ilişkin hükümlerinde revizeye gidilmiştir. 2018 yılı içinde yapılan bu değişiklikten hemen sonra birçok şirket konkordato yoluna başvurmuştur. Konkordatoya başvuran şirketlerin düzenleyen sıfatına sahip olduğu çok sayıda çek bulunmaktadır. Konkordato sürecinin başarıya ulaşması ve devam etmesinin temel şartı borçlunun alacaklılar arasında eşitliğe uygun hareket etmesi gerekir. Borçlunun eşitlik ilkesini riayet etmesi konkordato mühletinin kaldırılması ve borçlunun iflasına neden olabilir. İşte böyle bir durumda, çekin karşılıksız kalması nedeniyle şirket yöneticileri hakkında cezai sorumluluğun uygulanması haksız sonuçlar doğurur. Başka bir ifadeyle, borçlu şirkete verilen konkordato mühletinin amacı borçlunun haciz tehdidiyle karşılaşmadan alacaklılarla anlaşma yapılmasını sağlamaktır. Bu aşamada konkordato borçlusu bakımından cezai yaptırım uygulanmasını diye çeklerin ödenmesi, alacaklılar arasındaki eşitliği bozacaktır. Bu durumsa konkordato sürecinin başarıya ulaşmasını engelleyecektir. Konkordato talep eden şirketler tarafından düzenlenen çeklerde cezai sorumluluğun ortaya çıkıp çıkmayacağı istinaf mahkemelerinin farklı kararlarına konu olmuştur. Bunun üzerine, Yargıtay 19. Ceza Dairesi mahkemeler arasındaki bu farklı kararları bertaraf etmek için ilkesel bir karar vermiştir (**19. CD, 10.06. 2019, E. 2019/23974, K.**

2019/9339) . Bu çerçevede, ilk olarak karşılıksız çeki ilişkin yargılama yapan mahkemenin, konkordato yargılamasını bekletici mesele yapması gerekmektedir. Konkordatonun tasdik edilmesi halinde, cezai sorumluluk ortadan kalkacaktır. Konkordatonun mahkeme tarafından tasdik edilmemesi durumundaysa karşılıksız çek yargılmasının devam etmesi gerekmektedir. Bu halde de ikili bir ayırım yapılması gerekir: Konkordato mahkemesinin çek üzerinde tasarrufta bulunma yetkisinin şirketin yönetim organının elinden alınıp, komiser devredilmesi durumunda, artık şirket yöneticilerinin sorumluluğundan söz edilmesi olanaklı değildir. Buna karşılık, çoğu zaman olduğu gibi, atanan komiserin yetkisinin denetimle sınırlı olması halinde, karşılıksız çıkan çekten dolayı şirket yöneticileri cezai sorumluluk altında olacaktır.

2. Menfi tespit davası çerçevesinde ihtiyati tedbir kararı alınması düzenleyenin cezai sorumluluğu üzerinde nasıl bir etkisi olacaktır. Bilindiği üzere İİK 72 gereğince takipten önce veya takip sırasında borçlu tarafından menfi tespit davası açılabilmektedir. Buradaki sorun, borçlu-düzenleyenin çekin üzerindeki düzenleme tarihinden hemen önce menfi tespit davasının çekin karşılıksız kalması ve özellikle cezai sorumluluk bakımından nasıl bir etkisinin olacağıdır. Ülkemizdeki mahkeme uygulamaları göstermektedir ki, takipten önce açılan menfi tespit davalarında mahkemeler yüzde onbeş teminatla ihtiyati tedbir kararı vermektedirler. İhtiyati tedbir kararı kendisine bildirilen muhatap banka da mahkemenin tedbir kararını gerekçe göstererek “karşılıksızdır” işlemi gerçekleştirmemektedirler. 5941 sayılı ÇekK 5 gereğince çeki düzenleyen hakkında adli para cezasına karar verilebilmesi “karşılıksızdır” işleminin yapılması gerekir. Bunu şu şekilde bir örnekle açıklamak mümkündür: 100.000 TL bedelli bir çekin karşılıksız kalması halinde banka tarafından kanun gereği ödenmesi gereken tutar (2020 yılı itibariyle 2.225,00 TL) çıktıktan sonra kalan kısım 97.775 TL “karşılıksızdır” işlemine tabi tutulacaktır. Hamilin şikayeti üzerine düzenleyen aleyhine icra ceza mahkemesi tarafından 97.775 TL adli para cezasına hükmedilecektir. Çünkü, ÇekK 5 gereğince karşılıksız çek için verilecek adli para cezası çekin karşılıksız kalan tutarından az olamaz. Halbuki çekin bankaya ibrazından hemen önce ihtiyati tedbir kararı alındığında yüzde onbeş (15.000 TL) teminatın mahkeme veznesine yatırılması durumunda çekin karşılıksız kalmasından söz edilemeyeceğinden düzenleyen hakkında adli para cezasına hükmedilemeyecektir. Bu örnekten de anlaşılacağı üzere, düzenleyen cüzi tutarda teminat vermek suretiyle hakkında verilecek çok daha yüksek adli para cezasından kurtulmaktadır. Bu durumunsa adil olmadığı ve menfi tespit davasındaki tedbirin adli para cezasından kurtulmanın bir yolu haline geleceği açıktır. Bu açıdan en azından olması gereken hukuk açısından mahkemeler tarafından tedbir kararı verildiğinde, tedbir süresince ibraz sürelerinin işlemeyeceğini kabul etmek gerekir. Tedbirin kalkmasından itibaren ibraz süreleri tekrar işlemeye başlamalıdır.

3. ÇekK 5/2 maddesi tüzel kişilerde çek karşılığının kimin hesapta bulundurmakla yükümlü olduğuna ilişkin özel bir kural yer almaktadır. Bu düzenlemeye göre, hesapta karşılığı bulundurma görevi mali işleri yürütmekle görevli yönetim organının üyesidir. Ancak böyle bir belirleme yapılmadığı durumda tüm yönetim organını oluşturan gerçek kişiler hesapta karşılığı bulundurmakla yükümlüdürler. Kanun koyucunun şöyle bir mantıkla hareket ettiği anlaşılmaktadır: Ödemelerin kontrolünü mali işleri yerine getirmekle görevli organ üyesi yerine getirdiğinden, hesapta karşılık bulunmamasından bu kişinin sorumlu tutulması gerekir. Ancak, hesapta yeterli karşılığın olmamasının sebebi, tüzel kişiliğin yeterli kaynağı olmasına rağmen ödenmekten kaçınması değil. Ödemenin yapılmamasının nedeni tüzel kişiliğin yeterli finansmana sahip olmamasıdır. Tüzel kişiliğin yeterli finansmana sahip olmamasının yükünü mali işleri yürütmekle görevlendirilen üyeye yüklenmesi adalet düşüncesine uygun değildir. Bunun yanı sıra, çekin tüzel kişi adına düzenleyen kişiyle muhasebeyle görevli kimselerin başka kişiler olması da mümkündür. Başka bir temsilcinin düzenlendiği tüzel kişinin mali durumunu dikkate almayan üyenin eyleminden muhasebe işleriyle görevli üyenin sorumlu tutulması en azından hakkaniyet ve adalet düşüncesine uygun değildir.

Anahtar Kelimeler: karşılıksız çek, konkordato, menfi tespit davası, yönetim organı

EDİRNE
10 MAYIS 2020

NEPOKRASİ VE GÖLGE ELİT KAVŞAĞINDA SİYASET:**JARED KUSHNER VE ÇEVRESİ****Gökhan Çinkara**

Ankara Üniversitesi

İsmail Doğukan Bölükoğlu

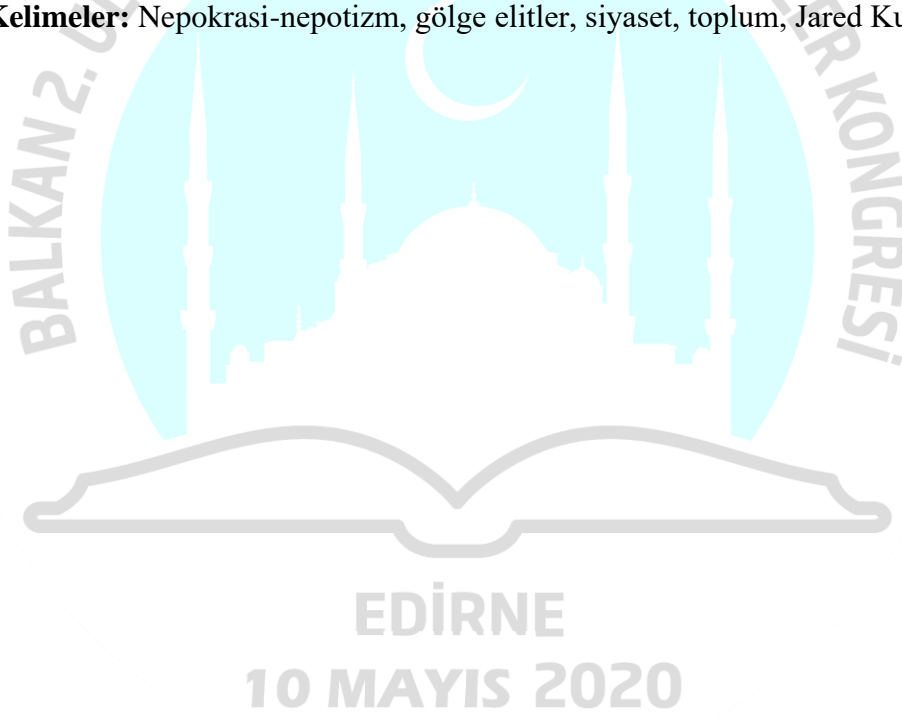
Bağımsız Araştırmacı

ÖZET

Bu akademik çalışmada “nepokrasi” ve “gölge elit” kavramları üzerinden ABD Başkanı Trump’ın danışmanlık görevini yürütmekte olan Jared Kushner ve danışmanlarının elit kategorilerine ışık tutulmaya çalışılmıştır. Nepokrasi/nepotizm kavramının insan-grup psikolojisi ve antropoloji ile ilgili olduğu belirtilebilir. Nepokrasi, kişinin kendisine yakın gördüğü kişilere, daha çok da aile üyelerine, karşı iltimaslarda bulunması ve iltimasların da toplumsal ahlaki bir değer olarak görülmesi anlamında gelmektedir. Totaliter, otoriter, sosyalist, dine dayanan rejimler hatta liberal demokratik toplumlar içerisinde de nepotizm örneklerine iş dünyası ve siyaset alanlarında rastlamak mümkündür. Gölge elit kavramı, devletin özel sektöre ve topluma hakimiyeti dışında alan bırakması ile ortama çıkmış bir kavramdır. Devletin birçok kamu hizmetini yürütme görevini özel teşebbüslere bırakmış olması (özelleştirme politikaları), teknolojik gelişmelerin devlet desteğinden ziyade sermaye sahiplerinin elinde gerçekleşmesi, iktidarın devleti ve toplumu özel sektörle, sivil toplum kuruluşlarıyla beraber yürütmesi sonucunu doğurmuş, bu karşılıklı bağımlılık ilişkisi neticesinde de gölge elitler ortaya çıkmıştır. Gölge elitlerin sermaye sahibi olan şirket sahipleri, basın-yayın kuruluşu sahipleri ve toplumu yönlendirme yeteneğine sahip sivil toplum kuruluşlarından meydana geldiği söylenebilir. Siyasi partiler iktidara gelmek ve toplumu yönlendirebilmek için gölge elitlere ne kadar ihtiyacı varsa, devlet siyasetini etkileme yeteneği bulunan gölge elitlerin de kar maksimizasyonlarını gerçekleştirmek için o ölçüde siyasi iktidara ihtiyaçları vardır. Gölge elitler kendi çıkarlarını devlet mekanizması aracılığı ile sağlamaya çalışırken siyasi iktidarlar ise iktidarda kalmayı ve toplumu memnun etmeye çalışmaktadır. Gölge elitlerin devlet mekanizması sayesinde kendi çıkarlarını sağladığı düşünüldüğünde siyasi iktidarların gölge elitleri kendilerine yakın olan gruptan hatta aile üyeleri içerisinde olmalarını tercih etmesi nepokrasi ile gölge elit kavramının kesiştiği noktayı ortaya koymaktadır. ABD Başkanı Trump’ın danışmanlık görevini yürütmekte olan Jared Kushner bu bağlamda kendi gölge elitlerini oluşturmaya çalışmıştır. Kushner’in en büyük destekçisi ve danışmanı babası Charlie Kushner’dir. Kushner ailesinin medya sektörü ve emlak sektöründe faaliyet gösterdiği düşünüldüğünde babasının kendisine en yakın isim olması daha iyi anlaşılmaktadır. Jared Kushner’in medya sektörü içerisinde tanışmış olduğu “News Şirketler

Topluluğu’’ sahibi Rupert Murdoch gölge elitler arasındaki önemli figürlerden birisidir. Kushner ailesinin sahibi olduğu ‘’New York Observer’’ gazetesinin genel yayın yönetmenliği görevini yürütmüş olan Ken Kurson medya konusunda Kushner’in destek aldığı bir diğer isimdir. Ayrıca halkla ilişkiler konusunda uzman, veri analisti Jeff Roe da Kushner’e bu konuda yardım etmektedir. Beyaz Saray çevresini ve Washington siyasetini iyi bilmesi sebebiyle tecrübeli siyasiler ve danışmanlar da Kushner’in gölge elitleri arasındadır. Newt Gingrich, Jamie Gorlick ve Bob Corker bu bağlamda Kushner’in gölge elitleri arasında yer alan isimlerdir. Jared Kushner’in Ortadoğu politikası oluşturması konusunda Birleşik Arap Emirlikleri ve İsrail’in Washington Büyükelçileri Youssef Otaiba ve Ron Dermer önemli rol oynamaktadır. İş dünyasından ise Steve Schwarzman’ın Jared Kushner’in gölge elitleri arasında bulunduğu bilinmektedir. Kushner’in gölge elitleri ile arasında zamanında kurulmuş bir iş ilişkisi, akrabalık ilişkisi veya dini inanç bağlamında ortak noktalar olduğu göz önünde bulundurulduğunda nepokrasi ve gölge elit kavramların siyaset dünyasında iç içe geçmiş kavramlar olduğu açıkça görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nepokrasi-nepotizm, gölge elitler, siyaset, toplum, Jared Kushner.

**KADINLARDA TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI, PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ VE
BENLİK SAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİLER**
RELATIONSHIP BETWEEN GENDER PERCEPTION, PSYCHOLOGICAL WELL
BEING AND SELF-RESPECT IN WOMEN

Vildan AYÇİÇEK
aycicekvildan@gmail.com

Dr. Öğretim Üyesi Pervin TUNÇ
İstanbul Arel Üniversitesi

Amaç: Araştırmanın amacı, kadınlarda toplumsal cinsiyet algısı, psikolojik iyi oluş ve benlik saygısı arasındaki ilişkileri incelemek ve demografik özelliklere göre farklılaşmış farklılaşmadığını analiz etmektir.

Yöntem: Çalışmada ilişki tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma örneklemini, 1 Eylül-15 Ekim 2019 tarihleri arasında, 18 yaş ve üzeri farklı demografik özelliklere sahip internet yoluyla ulaşılabilen 324 kadın katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmada, kadınların yaş, eğitim düzeyi, medeni durum, ekonomik durum, anne ve babanın eğitim durumu, yaşanan coğrafi bölge gibi sosyo-demografik bilgilerin edinilmesine yönelik sorulardan oluşan “Demografik Bilgi Formu”, toplumsal cinsiyet algılarını belirleyebilmek için “Toplumsal Cinsiyet Algı Ölçeği”, psikolojik iyi oluş düzeylerini belirleyebilmek için “Psikolojik İyi Oluş Ölçeği” ve benlik saygısı düzeyini belirleyebilmek için “Benlik Saygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın veri analizi için IBM SPSS 25.0 programı kullanılmıştır. Betimsel istatistikler, bağımsız örneklem için t Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA); değişkenler arası ilişkilerin belirlenmesi için Pearson Korelasyon Analizi ve düzenleyici etkinin test edilmesi için Çoklu Doğrusal Hiyerarşik Regresyon Analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadınların toplumsal cinsiyet algılarının yüksek olduğu görülmüştür. Çalışan kadınların toplumsal cinsiyet algılarının, psikolojik iyi oluş ve benlik saygısı düzeylerinin çalışmayan kadınlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte Kadınların toplumsal cinsiyet algılarının ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin eğitim düzeyleri yükseldikçe arttığı görülmüştür. Kadınların benlik saygısı ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin sosyo-ekonomik düzey yükseldikçe arttığı, toplumsal cinsiyet algılarının farklılaşmadığı görülmüştür. Partnerleriyle birlikte yaşayan kadınların toplumsal cinsiyet algılarının evli olan kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Kadınların toplumsal cinsiyet algılarının

yüksek olması ile psikolojik iyi oluş ve benlik saygısı arasında anlamlı düzeyde (pozitif yönde) ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Toplumsal cinsiyete ilişkin algı, psikolojik iyi oluş ve benlik saygısı arasındaki ilişkilere dair araştırma verilerinin toplumsal farkındalık açısından kritik bir öneme sahip olduğu söylenebilir. Kadınlara, sosyal çalışmacılara, sivil toplum kuruluşlarına, ruh sağlığı örgütlerine veri sağlayacaktır. Klinisyenlere ise bu konuda daha fazla bilgi ve daha etkili terapötik yaklaşım sağlama fırsatı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Toplumsal Cinsiyet Algısı, Psikolojik İyi Oluş, Benlik Saygısı

Objective: The main purpose of this study is to investigate whether the relationships between gender perception, psychological well-being and self-esteem in women differ according to demographic characteristics.

Method: Relational scanning method, one of the quantitative research methods, was used in the study. The sample of the study consisted of 324 women aged 18 years and over who have different demographic characteristics and can be accessed via the internet between September 1 and October 15, 2019. As data collection tools; Demographic Information Form, which consists of questions about obtaining socio-demographic information such as women's age, education level, marital status, economic status, educational status of parents, geographical region in which they live, was used. Gender Perception Scale was used to determine gender perceptions of women, Psychological Well-being Scale was used to determine psychological well-being levels, and Self-Esteem Scale was used to determine self-esteem level. For the analysis of the data obtained from the research, IBM SPSS 25.0 package program; descriptive statistics, t test for independent samples, One Way Analysis of Variance (ANOVA); Pearson Correlation Analysis was used to determine the relationships between variables, and Multiple Linear Hierarchical Regression Analysis was used to test the regulatory effect.

Results: According to the findings; gender perceptions of the women participating in the study were found to be positive. Gender perceptions, psychological well-being and self-esteem levels of working women were higher than non-working women. It was seen that gender perceptions and psychological well-being of women increased as their education levels increased. It was seen that self-esteem and psychological well-being levels of women increased with increasing

socio-economic level and gender perceptions did not differ. Gender perceptions of women living with their partners were more positive / egalitarian than married women. It was found that there was a positive relationship between the positive / equitable gender perception of women and psychological well-being and self-esteem.

Conclusion: The relationship between gender perception, psychological well-being and self-esteem is known by clinicians, social workers, women and non-governmental organizations; More information on this will provide a more effective therapeutic approach. With the evaluation of the results, social support will be designed by the experts and will have effects to contribute to the psycho-social empowerment of women.

Keywords: Women, Gender Perception, Psychological Well-being, Self-Esteem

HİSTRİONİK KİŞİLİK BOZUKLUĞUNUN TANITILMASI VE TOPLUMDA BİLİNÇ OLUŞTURULMASINA YÖNELİK SOSYAL AFİŞ ÇALIŞMALARI

Doç.Dr. Çağrı Gümüş

Konya Karatay Üniversitesi

Öğr.Gör.Elmas Alver

Polis Akademisi Başkanlığı

ÖZET

Histrionik kişilik bozukluğu, dramatik, duygusal ya da inişli çıkışlı davranışlarla kendisini belli eden bir tür kişilik bozukluğudur. Bu bozukluğa sahip bireyler ilgi odağı olmalarına ilişkin bir düşünce yapılarına sahip olmaları sebebiyle ilgi çekmeye yönelik davranışlar sergilemektedirler. Benmerkezci bir tutuma sahiptirler ve kendilerini tıpkı bir tiyatro sahnesindeymişçesine spot ışıkları altında hissederler. Dikkat çekmek istedikleri için fiziksel görünümüne bir hayli önem verirler ve abartılı kıyafetler, gereğinden fazla makyaj ve farklı saç rengi ya da şekilleriyle kendilerini belli ederler. Duygusal olarak ise, aşırı ve yoğun duygular göstermelerine karşın aksine oldukça sığ oldukları ve empati yeteneğinden yoksun oldukları bilinmektedir. Bu kişilik bozukluğunun yetişkinlik döneminde ortaya çıktığı, aşırı duyarlılık ve ilgi çekme çabalarıyla kendisini belli ettiği görülmektedir. İstenen ilgiyi çekebilmek için baştan çıkarıcı ve dikkat çeken aşırı düzeydeki davranışlarla karakterize olan histrionik kişilik bozukluğunun, çoğunlukla çocukluk döneminde ebeveynleri tarafından ihmal edilen bireylerde sıklıkla ortaya çıktığı görülmüştür. Halk arasında genellikle kadınlarda görüldüğü bilinmesine karşın, erkeklerde de görülebilmektedir. Araştırma ile histrionik kişilik bozukluğunun tanıtılması, toplumsal bir bilinç kazandırılması ve bu alanda koruyucu önleyici çalışmaların gerçekleştirilebilmesi açısından farkındalık oluşturmaya yönelik destekleyici sosyal afişler hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında öncelikle sorumluluk, sosyal sorumluluk, afiş ve sosyal afiş kavramları açıklanmıştır. Daha sonra, kişilik ve kişilik bozukluğu, histrionik kişilik bozukluğu kavramı, ortaya çıkma nedenleri, belirtileri ve sosyal hayatı etkileme biçimi üzerinde durulmuştur. Araştırmanın son aşamasında ise, histrionik ve histrionik kişilik bozukluğu olan bireyler hakkında sosyal afişler hazırlanmış olup içerik ve tasarım açısından çözümlenerek araştırma sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Histrionik Kişilik Bozukluğu, Kişilik Bozukluğu, Sosyal Sorumluluk, Afiş Tasarımı

DİNLERDEKİ HAYAT AĞACININ IŞIK İMGESİ BAĞLAMINDA TÜRK MİTLERİNDEKİ ŞAMANİST YAKLAŞIMLARLA FIGÜRATİF SERAMİKLERDEKİ YORUMU ¹

Ferda MELTEM ULUDAĞ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Hayat ağacı kavramı insanlık tarihinin en önemli iletişim aracı olarak tüm din ve inanışların konusunu oluşturmuştur. Sayısız işlevleri ve faydalarıyla ağaçlar her dönemde ve her dinde son derece önemli sayılmıştır. Bu iletişim dilinin oluşmasında Türk Mitolojisinin başlangıcı olarak görülen şaman ritüellerinin etkisi büyüktür. Tüm dinlerde ve inançlarda doğayı kutsal gören metinlerle yansımış şamanizmde Tanrısallık ışık imgesiyle kayın ağacından yapılan şaman davullarının üzerindeki güneş, ay motifleri ile betimlenir. Bu bağlamda hayat ağacı konusunun Tanrısallığı, kadını, erkeği, boyu, soyu sembolize ettiği ve hayvan figürleriyle kullanıldığı ayrıca bilinen bir gerçektir. Dolayısıyla Türklerin dinler tarihine bağlı olarak karşılaştıkları şamanist mitolojide yer alan Tanrısallık iletişiminin oluşmasında şamanların kayın ağacından yapılan davuldaki törenleri ve kıyafetlerinin üzerinde yer alan ruhları (tözleri) ana Tanrıya ulaşmada önemli bir araçtır.

Bu çerçevede daha çok “bir kelimenin kökeninin nereden ve nasıl geldiğinin ifade etmeye yarayan” köken mitleri kapsamında şamanların toplumsal rollerinin çeşitliliği düşünüldüğünde bu rollerden oyuncu rollerine bağlı olarak hayat ağacı konusu kelimenin kökenine de vurgu yapan bu mitler bağlamında ışık sembolleri kullanılarak yorumlanması hedeflenmiştir. Bu kapsamda yurt içi ve yurt dışından seramik sanatçılarının çalışmalarında ağaç ögesinin nasıl yer aldığı incelenmiş ve bu sanatçıların ağaç ögesine yaklaşımları sunulan örneklerle ele alınmaya çalışılmıştır. Ayrıca ortaya çıkarılan eserlerde sembolizm çerçevesinde güneş ve ay figürleri ışık imgesiyle oyunsallık başlığı altında ele alınarak figüratif seramik çalışmalara yansıtılmıştır. Bu kapsamda Türk dili ve Tarihi ile ilgili çalışmaların yapılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Dinler Tarihi, Şamanizm, Figüratif Seramik, Hayat Ağacı

¹ Bu çalışma Ferda Metlem Uludağ'ın “Türk Mitolojisindeki Hayat Ağacının Çağdaş Seramik Sanatında Figüratif Yorumu” başlıklı Yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

SELÇUKLU DÖNEMİ İRAN SERAMİKLERİNDE KADIN MOTİFLERİNİN BETİMLEMESİ

Khorram MANAFIDIZAJI

Tebriz İslam Sanatları Üniversitesi

Selçuklu Döneminde seramik sanatı ve teknolojisinin gelişmesiyle dini, ritüel, destansı, lirik, astronomik vs. gibi anlatısal temaların seramik yüzüeylerine aktarılması mümkün olmuştur. Kadın imgesi Selçuklu Dönemi seramiklerinin üzerinde farklı konumlarda ve çeşitli kavramlarda sergilenmektedir ve bu dönemin kültürel ve sosyal evriminin bir yansımasıdır. Genelde sıraltı ve sırüstü tekniği ile seramik yüzeyine uygulanan bu sahneler günlük yaşam görüntüleri, dans ve müzik, ziyafetler ve kralların yaşamları hakkında çok zengin bilgiler içermektedir.

Araştırma, Minaie ve Lusterli seramiklerinin üzerinede kadın motiflerini betimlemektedir. Çalışmanın amacı, seramik sanatında kadın motiflerinin kullanımını belirleyen faktörler ve o dönemde kadının sosyal konumunun araştırmasıdır.

Sonuç, Selçuklu Döneminde seramik yüzeylerinde görünen kadın motiflerinin edebiyattan, kadına karşı olan toplumsal tutum değişimi ve gelişiminden, kadın sembolleri ile ilgili astronomik kavramlardan, kadına ilişkin mitolojik inançlardan, dansçı kadınlardan, müzik alanındaki kadın sanatçıların sosyal konumları ve bu sanatın gelişiminde olan rollerinden etkilendiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Selçuklu, kadın, Seramik, Minaie, Lusterli

EDİRNE
10 MAYIS 2020

KOBİ'LERDE DÜŞÜK KATMA DEĞER ÜRETİMİNİN NEDENLERİ VE STRATEJİK YÖNETİMİN ÖNEMİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Çağrı GÜNDOĞDU

İstanbul Gelişim Üniversitesi

orcid.org/0000-0001-8188-2815

Özet

Bilindiği üzere, KOBİ'ler tüm dünya ekonomilerinde mevcut işletmelerin tamamına yakını oluşturmaktadır. Bu nedenle de KOBİ'ler hem üretim hem de istihdam açısından çok önemli işleve sahiptir. Ancak, genel olarak bakıldığında ve özellikle de Türkiye'de KOBİ'ler tüm işletmelerin ürettikleri cironun ancak yarısını üretebilmektedirler. Bu durum KOBİ'lerin başta yönetim kapasitesi olmak üzere üretime etki eden diğer tüm kapasite faktörleriyle ilgilidir. Bu çalışmada Türkiye'de KOBİ'lerin ürettikleri katma değer üzerinde durularak düşük katma değer üretimine neden olan düşük yönetim kapasitesi, düşük verimlilik, sınırlı finansal erişim, düşük ARGE yatırımı, bilgi teknolojilerinin yetersiz kullanımı ve yetersiz planlama gibi nedenler üzerinde durulmuştur. Daha sonradan bu değişkenler arasındaki ilişkiler KOBİ'lerde Yönetim-Kapasite-Üretim Modeli üzerinde açıklanmıştır. Bu model, KOBİ'lerde düşük katma değer üretimine neden olan faktörleri ve bu faktörler arasındaki ilişkiyi test edilebilir bir çerçeveye oturtmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelime: KOBİ – Stratejik Yöntem – Katma Değer

Abstract

It is well known fact that SMEs constitute almost all of the existing enterprises in all world economies. Therefore, SMEs have a very important function in terms of both production and employment. However, SMEs generate barely half of existing turnover of all businesses, especially in emerging and developing economies. This is mostly related to the management capacity of SMEs as well as all other capacity factors that affect production. This study focuses on the value added by SMEs in Turkey and underlying reasons for low added value, such as low management capacity, low-capacity utilization, low productivity, limited access to finance, low R & D investment, the use of inadequate information technology, and insufficient planning. Later, the relationship between these variables is explained on the Management-Capacity-Production Model for SMEs. We suggest that the theoretical model proposed in the study is a potential testable model for future studies.

Key words: SME - Strategic Method - Added Value